

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ТРЕТА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

19. заседание

Четвъртъкъ, 11 декемврий 1941 г.

(Открито въ 17 ч.)

Председателствувалъ председателятъ Христо Калфовъ. Секретари: Атанасъ Цветковъ и Александъръ Загоревъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		производство на самолети на акционерно дружество „Български капрони“, София (Приемане)	308
Отпуски	303	Законопроекти: 1. За измѣнение на закона за военните сили въ царство България (Първо и второ четене)	308
Питане	303	2. За измѣнение и допълнение на чл. 3, 4, 5, 6, 14, 19 и 56 отъ закона за гражданската мобилизация (Първо и второ четене)	309
Законопроекти	303	3. За стипендиите (Второ четене)	309
По дневния редъ:		Говорилъ: Н. Андреевъ	309
Комисии: Попълване състава на парламентарната комисия по Министерството на земедѣлнето и държавните имоти съ народния представител Найдень Андреевъ на мѣстото на починалия Маринъ Грозевъ	303	4. За детска и младежка книжнина (Второ четене)	314
Тронно слово. Избиране на народния представител Марко Сакарски за членъ на делегацията за поднасяне отговора на тронното слово, като представител на Старозагорска област на мѣстото на Иванъ Минковъ, който отива като секретаръ на бюрото	303	5. За Висшето училище за тѣлесно възпитание (Второ четене)	316
Предложения: 1. За одобрение на подписаната въ София на 22 октомврий 1941 г. спогодба между царство България и Словацката република за сътрудничество въ областта на културата и просвѣтата (Приемане)	304	Говорили: д-ръ Н. Минковъ	316
2. За одобряване измѣнението на чл. 18, алинея последна, отъ договора, сключенъ на 26 августъ 1937 г., за даване индустриална концесия за		Е. Екимовъ	317
		М-ръ-предс. Б. Филовъ	318, 323
		Д. Деяновъ	323
		6. За укрепяване поронщата и залесяването въ България (Второ четене)	323
		Говорили: Д. Деяновъ	329
		М-ръ Д. Кушевъ	329
		7. За групиране на частните годи (Второ четене)	329
		Дневенъ редъ за следващото заседание	332

Председателъ Христо Калфовъ: (Звъни) Присѣтствувать необходимото число народни представители. Отварямъ заседанието.

(Отсѣтствувать народните представители: д-ръ Василь Георгиевъ, Гаврилъ Гроздановъ, д-ръ Георги Рафаиловъ, Данаилъ Жечевъ, Димитъръ Сараджовъ, Дончо Узуновъ, д-ръ Иванъ Йотовъ, Иванъ Гърковъ, Михаилъ Йововъ и Тодоръ Кожухаровъ)

Има да направя следните съобщения.

Разрешенъ е отпускъ на следните г-да народни представители:

Д-ръ Георги Рафаиловъ — 1 день;

Димитъръ Сараджовъ — 2 дена;

Михайлъ Йововъ — 2 дена;

Недѣлчо Куюмджиевъ — 2 дена, и

Сирко Станчевъ — 1 день.

Постѣпило е питане отъ народния представител г-нъ Стефанъ Стателовъ до г-на министра на финансите, относно образуване на дружества съ основенъ капиталъ подъ 300.000 л.

Питането ще бѣде изпратено на г-на министра на финансите, за да отговори.

Постѣпили сѣ:

Отъ Министерството на финансите — законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за изплащане на непокрытитѣ имоти на лица отъ еврейски произходъ, предложени на държавния поземленъ фондъ за изкупване, съгласно закона за защита на нацията.

Отъ Министерството на търговията, промишлеността и труда — законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на цените.

Законопроектите ще бѣдат раздадени на г-да народните представители и поставени на дневенъ редъ.

Минаваме къмъ точка първа отъ дневния редъ:

Избиране единъ членъ на парламентарната комисия по Министерството на земедѣлнето и държавните имоти на мѣстото на починалия такъвъ Маринъ Грозевъ.

На мѣстото на починалия членъ на парламентарната комисия по Министерството на земедѣлнето и държавните имоти Маринъ Грозевъ председателството предлага народния представител г-нъ Найдень Андреевъ. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители! Понеже народниятъ представител г-нъ Иванъ Д. Минковъ е избранъ за секретаръ на бюрото и е членъ на делегацията за поднасяне отговора на тронното слово, като представител на Старозагорската област, на негово мѣсто трѣбва да изберемъ другъ такъвъ отъ тази област.

Председателството предлага да бѣде избранъ народниятъ представител г-нъ Марко Сакарски. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка втора отъ дневния редъ:

Одобрение проекторешението за одобрение на подписаната на 22 октомврий 1941 г. въ София спогодба между

царство България и Словашката република за сътрудничество в областта на културата и на просвѣтата.

Които приемат да бѣде прочетено само решението, като мотивитѣ и самата спогодба къмъ него да се считатъ за прочетени, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля г-на докладчика да прочете само проекторешението.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение на подписаната въ София на 22 октомврий 1941 г. спогодба между царство България и Словашката република за сътрудничество в областта на културата и на просвѣтата.

Одобрява се спогодбата, сключена на 22 октомврий 1941 г. въ София между царство България и Словашката република за сътрудничество в областта на културата и на просвѣтата.

(Ето текстътъ на мотивитѣ и спогодбата:

МОТИВИ

къмъ законодателното предложение за одобрение на подписаната на 22 октомврий 1941 г. въ София спогодба между царство България и Словашката република за сътрудничество в областта на културата и на просвѣтата.

Г-да народни представители! Следъ културнитѣ спогодби, които бѣха сключени съ Германския Райхъ, Италия и Унгария, естествено бѣ да се повдигне въпросъ за сключване на подобна спогодба и съ Словашката репу-

блика, съ която ни свързватъ искрени и стари приятелски връзки. Нарочна смѣсена комисија изработи текста на тая спогодба, която бѣ подписана на 22 октомврий 1941 г. отъ пълномощницитѣ на Негово Величество Царя на българитѣ и на Негово Превъзходителство председателя на Словашката република, а именно българския министъръ-председател, министъръ на народното просвѣщение г-нъ проф. д-ръ Богданъ Филовъ и извънредния пратеникъ, пълномощния министъръ г. д-ръ Стефанъ Полякъ. Спогодбата биде одобрена съ XLIV постановление на Министерския съветъ отъ 7 ноемврий 1941 г., протоколъ № 182.

Съ тази спогодба се уреждатъ редица въпроси за взаимна обмѣна въ областта на културата и просвѣтата, при пълно и справедливо зачитане на народностното законодателство на дветѣ страни и върху началата на взаимността. Спогодбата е естественъ изразъ на приятелскитѣ чувства и на взаимното разбирателство между българитѣ и словаци, които сѣ имали културни връзки още въ раннитѣ вѣкове на своята история. Въ последно време тия чувства на разбирателство бѣха още повече засилени и заякчени, и спогодбата иде само да даде по-пълна възможностъ за още по-тѣсно и живо културно сътрудничество между двата народа.

Г-да народни представители! Въ днешнитѣ тревожни времена, които преживява цѣлъ свѣтъ, сключената спогодба между България и Словашката е още единъ искренъ изразъ на въодушевено желание за миренъ културенъ напредъкъ, тя е същевременно и цененъ приносъ за приятелско международно сътрудничество. Подчертавайки това, азъ вѣреамъ, че вие, г-да народни представители, ще пренесете добре значението на предлаганата спогодба и ще я одобрите, като гласувате за нея.

Гр. София, 27 ноемврий 1941 г.

Министъръ-председател, министъръ на народното просвѣщение:

Б. Филовъ

СПОГОДБА

между Царство България и Словашката република за сътрудничество в областта на културата и на просвѣтата.

Негово Величество Царътъ на българитѣ

и

Негово Превъзходителство Председателътъ на Словашката република,

намирайки за твърде полезно да заякчатъ духовнитѣ връзки, които съществуватъ между България и Словакия и да се подпомогнатъ и засилятъ научнитѣ, художественитѣ и просвѣтнитѣ отношения между двата народа,

решиха

да сключатъ спогодба за цѣлта и назначиха за свои пълномощници:

Негово Величество Царътъ на българитѣ:

Министъръ-Председателя и Министъръ на народното просвѣщение г. д-ръ Богданъ Филовъ,

Негово Превъзходителство Председателътъ на Словашката република:

Извънредния пратеникъ и пълномощенъ министъръ г. д-ръ Стефанъ Полякъ,

които, следъ взаимно представяне на пълномощията си, намѣрени въ надлежна и добра форма, се споразумѣха върху следното:

Членъ I.

Дветѣ договарящи страни ще подпомагатъ културнитѣ и особено научнитѣ си институти, чиято дейностъ ще послужи за сближение между двата народа на културна почва и ще допринася за засилване на взаимното имъ опознаване.

DOHODA

medzi Slovenskou republikou a kráľovstvom Bulharským o spolupráci na poli kultúrnom a osvetovom.

Jeho Excelencia Prezident Slovenskej republiky

a

Jeho Veličenstvo Kráľ Bulharov,

súc si vedomí užitočnosti upevniť medzi Slovenskom a Bulharskom jestvujúce duchovné sväzky a posilniť vedecké, umelecké a kultúrne vzťahy, rozhodli sa uzavrieť dohodu a určili svojich splnomocnenčov:

Jeho Excelencia Prezident Slovenskej republiky:

Mimoriadneho vyslanca a splnomocneného ministra p. Dr Štefana Polyáka

Jeho Veličenstvo Kráľ Bulharov:

Ministerského predsedu a ministra školstva a národnej osvetý p. Bogdana Filova,

ktorí po vzájomnom preukázaní svojich plnomocenstiev, najdených v dobrej a náležitej forme, dohodli sa na tomto:

Clánok I.

Obidva smluvné štáty budú podporovať svoje kultúrne, najmä vedecké ustanovizne, ktorých činnosť má napomáhať sblíženie obidvoch národov na postati kultúrnej a prispievať k prehĺbeniu vzájomného poznávania sa.

Членъ 2.

Българското Царско правителство ще се погрижи за изучаването на словашки езикъ и словашка литература при съответните катедри по славянска филология въ Софийския университетъ „Св. Климентъ Охридски“.

Словашкото правителство също ще се погрижи за изучаването на български езикъ и българска литература при катедрите по славянска филология при Словашкия университетъ въ Братислава.

Членъ 3.

Българското правителство ще открие лекторатъ по словашки езикъ при университета „Св. Климентъ Охридски“ въ София.

Словашкото правителство също така ще открие лекторатъ по български езикъ при Словашкия университетъ въ Братислава.

Двете договарящи страни назначаватъ за лектори само добре подготвени лица, въ съгласие съ законните наредби и автономността на двата университета и следъ предварителното имъ одобряване отъ страната, въ която ще работятъ.

Заплатите на лекторите ще бждатъ въ тежестъ на държавата, която ги изпраща.

Членъ 4.

Договарящите страни ще представятъ, доколкото е възможно, на разположение на ученият отъ другата страна, отвреме-навреме мѣста за работа въ висшите си учебни заведения, научни и опитни институти, по пътя на взаимната размяна.

Прокарването на това разпореждане ще се възложи на учредената българо-словашка културна комисия.

Членъ 5.

Всѣка една отъ договарящите страни ще улеснява уреждането на лекции при висшите си учебни заведения, които лекции ще бждатъ изнасяни отъ гостуващи професори, учени и хора на изкуството отъ другата страна.

Подробностите по това ще бждатъ упоменати въ правилника, който ще се изработи отъ българо-словашката културна комисия.

Членъ 6.

Доколкото съществуващите научни връзки между висшите учебни заведения и ученият на двете страни се нуждаятъ отъ особено допълнение чрезъ сътрудничеството между професионалните организации, научни дружества и съюзи на двете страни, договарящите страни ще насърчаватъ това сътрудничество въ кръга на възможното.

Отдѣлните споразумения, които биха се сключили, съгласно съ горната алинея, между професионалните организации, научни дружества и съюзи на двете страни, влизатъ въ сила, ако бждатъ одобрени отъ българо-словашката културна комисия и утвърдени отъ двете правителства чрезъ размяна на ноти по дипломатически пътъ.

Членъ 7.

Договарящите страни ще съдействуватъ за упознаване на културния животъ, държавния строй, историята, географията и етнографията на другата страна и то предимно въ учителските срѣди, поради което ще се насърчаватъ приятелските отношения и професионалното сътрудничество между официално признатите учителски съюзи на двете страни.

Отношенията и сътрудничествата между тия съюзи ще се уредятъ чрезъ отдѣлни споразумения, съгласно съ ал. 2 на чл. 6.

Членъ II.

Slovenská vláda bude sa starať o vyučovanie bulharského jazyka a bulharskej literatúry pri katedre slovanskej filologie na Slovenskej univerzite v Bratislave.

Tak isto bulharská vláda bude sa starať o vyučovanie slovenského jazyka a slovenskej literatúry pri katedre slovanskej filologie na Univerzite sv. Klementa Ochridského v Sofii.

Членъ III.

Slovenská vláda zriadi lektorát jazyka bulharského na Slovenskej univerzite v Bratislave.

Tak isto bulharská vláda zriadi lektorát slovenského jazyka na Univerzite sv. Klementa Ochridského v Sofii.

Obidva smluvné štáty budú ustanovovať za lektorov len spôsobilé osoby, a to v súhlase so zákonnými predpismi a autonomiou obidvoch univerzít a po predchádzajúcom schválení štátu, v ktorom budú lektori účinkovať.

Platy lektorov budú zaťažovať štát, ktorý ich vysielal.

Членъ IV.

Smluvné štáty poskytujú v medziach možností učencom druhého štátu s času na čas pracovné miesta na svojich vyšších učilištiach, vedeckých a výskumných ústavoch na základe vzájomnej výmeny.

Výkonaním tohto ustanovenia poverí sa slovensko-bulharská kultúrna komisija.

Членъ V.

Každý zo smluvných štátov bude uľahčovať na svojich vyšších učilištiach prednášky hosťujúcich profesorov, učencov a umelcov druhého štátu.

Podrobnosti o tom upraví slovensko-bulharská kultúrna komisija.

Членъ VI.

Pokiaľ bude treba osobitne doplniť už jestvujúce vedecké styky medzi vyššími učilišťami a učencami obidvoch štátov spoluprácou medzi odborovými organizáciami, vedeckými spoločnosťami a spolkami, obidva smluvné štáty v medziach možností budú podporovať túto spoluprácu.

Osobitné dohody, ktoré by sa uzavrely v smysle prvého odseku medzi odborovými organizáciami, vedeckými spoločnosťami a spolkami obidvoch štátov, vstúpia v platnosť, ak ich schváli slovensko-bulharská kultúrna komisija a ak ich potvrdia obidve vlády výmenou nóť diplomatickou cestou.

Членъ VII.

Smluvné štáty budú spolupracovať na poznávaní kultúrneho života, štátneho zriadenia, dejín, zemepisu a národopisu druhého štátu, a to predovšetkým v prostredí učiteľskom, a preto budú napomáhať priateľské vzťahy a profesionálnu spoluprácu medzi úradne uznanými učiteľskými sväzmi obidvoch štátov.

Vzťahy a spolupráca medzi týmito sväzmi sa upravujú osobitnými dohodami v smysle odseku 2, článku VI.

Членъ 8.

На младежи отъ едната страна, желаещи да продължатъ образованието си въ висшите учебни заведения на другата страна, ще се правятъ възможнитъ улеснения.

Освенъ това, всѣка една отъ договарящитъ страни ще улеснява посещенията въ своитъ висши учебни заведения на студенти, също и на учени, желаещи да се запознаятъ съ културнитъ и стопански институти на другата страна.

Членъ 9.

Министерството на народното просвѣщение на Царство България и Министерството на училищата и народната просвѣта въ Словашката република се съгласяватъ да отпускатъ взаимно по две цѣлогодишни стипендии за студенти и завършили висшето си образование, които ще се запознаятъ съ бита, историята и географията на другата страна: езикъ, литература, история, география, стопанство и техника и пр.

Стипендиантитъ се освобождаватъ отъ учебни, изпитни и други такси.

Начинътъ за отпускане на стипендиитъ ще се уреди съ отдѣлно споразумение между надлежитъ министерства.

Членъ 10.

Дветъ договарящи страни ще сключатъ отдѣлно споразумение относно взаимното признаване на свидетелствата за приемане въ висшитъ учебни заведения, за признаване на семестри и години на следване, за допускане до изпити, както и за правото да се носятъ академически звания.

Договарящитъ страни ще си съобщаватъ началата, по които тѣ признаватъ дипломитъ за упражняване на професия, добити отъ висшитъ учебни заведения на другата страна.

Членъ 11.

Дветъ договарящи страни ще насърчаватъ екскурзиитъ на студентитъ въ висшитъ учебни заведения и на ученицитъ въ срѣднитъ училища на другата държава. На участващитъ въ екскурзиитъ ще се правятъ намаления по желѣзницитъ, ще се даватъ и други възможни улеснения.

Членъ 12.

Дветъ страни се задължаватъ, съгласно съ своитъ закони и други съответни наредби, да не допускатъ въ учебницитъ и публикациитъ съ просвѣтна целъ невѣрни изложения или изрази, които биха поставили въ лоша свѣтлина другата страна.

Напротивъ — тѣ се грижатъ да се даватъ въ училищата вѣрни познания за историята, географията и духовната култура на другата страна.

Членъ 13.

Дветъ договарящи страни ще съдействуватъ за разпространяването на книги и периодични издания, излизащи въ другата държава.

Тѣ ще се грижатъ същевременно да се улесни, въ кръга на възможното, размѣната на официални издания на висшитъ учебни заведения, научнитъ институти и дружества на всѣка една страна.

Членъ 14.

Дветъ договарящи страни ще подкрепятъ превеждането на ценни български творения на словашки езикъ и

Článok VIII.

Mládeži jedného štátu, ktorá bude chcieť pokračovať v štúdiách na vyšších učilištiach druhého štátu, poskytnú sa všemožné úľavy.

Okrem toho každý zo smluvných štátov bude ťažko štúdiom na svojich vyšších učilištiach študentom a učencom, ktorí sa budú chcieť soznámiť s kultúrnymi a hospodárskymi ustanovizňami druhého štátu.

Clánok IX.

Ministerstvo školstva a národnej osvety Slovenskej republiky a Ministerstvo školstva a národnej osvety Bulharského kráľovstva sa dohodly poskytovať vzájomne po dvoch celoročných štipendiách študentom alebo tým, ktorí dokončili svoje vysokoškolské štúdiá, a chcú poznať národný svojráz a kultúru druhého štátu, menovite jazyk, literatúru, dejiny, zemepis, hospodárstvo, techniku a pod.

Štipendisti sa oslobodzujú od školských, skúšobných a iných poplatkov.

Spôsob udelovania štipendia upraví sa osobitným dohovorom medzi obidvoma príslušnými ministerstvami.

Clánok X.

Obidva smluvné štáty uzavruť osobitné dohovory o vzájomnom uznávaní vysvedčení pre pripustenie na vyššie učilišťa, o uznávaní semestrov a študijných rokov, o pripustení ku skúškam, ako aj o práve používať akademické tituly.

Smluvné štáty oznámia si zásady, podľa ktorých budú uznávať pre výkon povolania diplomy, nadobudnuté na vyšších učilištiach druhého štátu.

Clánok XI.

Obidva smluvné štáty budú podporovať exkurzie vysokoškolákov a stredoškolákov druhého štátu. Účastníkom exkurzií poskytnú sa slávy na železničiach, ako aj ne možné úľavy.

Clánok XII.

Obidva smluvné štáty zavazujú sa v súhlase s vlastnými zákonmi a príslušnými predpismi neprípúšťať do učebníc a do publikácií osvetového rázu nepravdivé podania alebo výrazy, ktoré by postavily druhý štát do zlého svetla.

Naopak, budú sa usilovať podávať v školách pravdivé vedomosti o dejinách, zemepise a duchovnej kultúre druhého štátu.

Clánok XIII.

Obidva smluvné štáty budú spoluúčinkovať pri šírení kníh a periodických vydaní vychádzajúcich v druhom štáte.

Súčasne budú sa starať v medziach možnosti ťažko výmenu oficiálnych vydaní vyšších učilíšť, vedeckých ústavov a spolkov obidvoch štátov.

Clánok XIV.

Obidva smluvné štáty budú podporovať prekladanie hodnotných slovenských diel do bulharciny a hodnotných

ценни словашки творения на български езикъ. Въ това отношение ще се дава съдействие и на частни споразумения между издатели на двете страни.

Членъ 15.

Двете договарящи страни съдействуватъ да се създадатъ и поощрятъ връзки въ областта на науката, литературата и изкуството.

Тъ подкрепятъ, споредъ възможноститъ, научни пътувания на учени, писатели и хора на изкуството въ другата страна.

Членъ 16.

Двете договарящи страни ще насържаватъ въ своята страна, въ кръга на възможноститъ, уреждането на научни и художествени изложби отъ другата страна.

Членъ 17.

Двете договарящи страни, въ кръга на възможноститъ на тѣхнитъ радиостанции, ще се стремятъ да използватъ случаетъ за уреждане на радио-програми върху историята, литературата, музиката, изкуствата, туризма и народното изкуство на съответната страна.

Членъ 18.

Двете договарящи страни ще насържаватъ и улесняватъ сътрудничеството си въ областта на тѣлесното възпитание и спорта за учащитъ се.

Членъ 19.

Съответнитъ български и словашки служби ще се споразумѣятъ непосредствено върху валутнитъ условия и улеснения, които сж свързани съ прилагането на тази спогодба.

Членъ 20.

За да се осигури осъществяването на уговоренитъ въ тази спогодба начинания и да се подпомага развитието на българо-словашкитъ културни връзки, учредява се една българо-словашка смѣсена комисия.

Тая комисия ще се състои отъ еднакъвъ брой членове, назначени отъ двете страни и ще се свиква на заседание най-малко еднажъ въ годината по редъ въ София и Братислава.

За начина и насокитъ на своята дейность културната комисия ще изработи правилникъ, съответно потвърденъ отъ договарящитъ страни.

Членъ 21.

Тая спогодба ще бжде ратифицирана отъ двете договарящи страни. Ратификационнитъ документи ще бждатъ размѣнени въ София.

Тя ще влѣзе въ сила 30 дни следъ размѣната на ратификационнитъ документи.

Спогодбата се сключва безъ ограничение по време. Всяка отъ договарящитъ страни може да я обезсили, като предупреди за това шесть месеца по-рано.

Въ удостоверение на всичко това, пълномощницитъ на двете правителства подписаха настоящата спогодба и я скрепиха съ своитъ печати.

Спогодбата е съставена въ два оригинала — на български и на словашки езикъ. И двата текста сж еднакво мѣродавни.

София, 22 октомври 1941 година.

(п.) Б. Фяловъ

(п.) С. Полякъ

bulharských diel do slovenčiny. V tomto ohľade budú napomáhať i súkromné dorozumenia medzi nakladateľmi v oboch štátoch.

Článok XV.

Obidva smluvné štáty budú sa starať o to, aby sa vytvorili a pestovali styky na poli vedeckom, literárnom a umeleckom.

Ďalej každý z oboch štátov bude podporovať podľa možnosti vedecké cesty učencov, spisovateľov a umelcov druhého štátu.

Článok XVI.

Obidva smluvné štáty budú podporovať vo svojom štáte usporiadanie vedeckých a umeleckých výstav druhého štátu.

Článok XVII.

Obidva smluvné štáty budú sa usilovať v rámci možností svojich rozhlasových staníc využiť príležitosti na usporiadanie rozhlasového programu o dejinách, literatúre, hudbe, umení, turistike a ľudovom umení príslušného štátu.

Článok XVIII.

Obidva smluvné štáty budú podporovať a uľahčovať spoluprácu na poli telesnej výchovy a športu študentstva.

Článok XIX.

Príslušné slovenské a bulharské miesta bezprostredne dorozumejú sa o valutových podmienkach a uľahčeniach, ktoré sú spojené s vykonávaním tejto dohody.

Článok XX.

Aby sa zaistilo výkonanie ustanovení zahrnutých v tejto dohode a aby sa podporoval rozvoj slovensko-bulharských kultúrnych vzťahov, zriaďuje sa smiešaná slovensko-bulharská kultúrna komisia. Táto komisia bude sa skladať z rovnakého počtu členov určených obidvoma štátmi a bude sa svolávať na zasadnutie najmenej raz do roka, a to striedavo v Sofii a Bratislave.

Kultúrna komisia pre určenie smerníc svojej činnosti vypracuje si pracovný poriadok, ktorý schvália obidva smluvné štáty.

Článok XXI.

Táto dohoda má sa ratifikovať obidvoma smluvnými štátmi. Ratifikačné listiny vymenia sa v Sofii.

Dohoda nadobúda platnosť 30 dní po výmene ratifikačných listín.

Dohoda sa uzaviera bez časového obmedzenia. Každý zo smluvných štátov môže ju vypovedať so 6-mesačnou výpovedňou lehotou.

Na dôkaz vyššie uedeného splnomocnení obidvoh vláď podpísali túto dohodu a potvrdili ju svojimi pečiatkami.

Dohoda je napísaná vo dvoch origináloch — v slovenskom a bulharskom. Oba texty sú rovnako platné.

V Sofii, 22 októbra 1941

(p) B. FILOW

(p) S. POLYAK

Председател Христо Калфовъ: Ще гласувамъ. Онѣзи г-да народни представители, които приематъ решението, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка трета отъ дневния редъ:

Одобрене проекторешението за одобрение измѣнението на чл. 18, алинея последна, отъ договора, сключенъ на 27 августъ 1937 г., за даване индустриална концесия на акционерно дружество „Български Капрони“ въ София.

Който приематъ да се прочете само проекторешението, като мотивитъ къмъ него се считатъ за прочетени, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете само проекторешението.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобряване измѣнението на чл. 18, алинея последна, отъ договора, сключенъ на 26 августъ 1937 г., за даване индустриална концесия за производство на самолети на акционерно дружество „Български Капрони — София.

Одобрява се, въ чл. 18, алинея последна, на договора отъ 26 августъ 1937 г., за даване индустриална концесия за производство на самолети на акционерно дружество „Български Капрони“, обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 202, отъ 15 септември 1937 г., думата: „четири“ да се замѣни съ думата: „седемъ“.

(Ето текстътъ на мотивитъ:

МОТИВИ

къмъ проекторешението за одобряване измѣнението на чл. 18, алинея последна, отъ договора, сключенъ на 26 августъ 1937 г., за даване индустриална концесия за производство на самолети на акционерно дружество „Български Капрони“ — София.

Г-да народни представители! На 26 августъ 1937 г. бѣ сключенъ договоръ за срокъ отъ петъ години, смѣтанъ отъ 15 септември 1937 г., за даване индустриална концесия за производство на самолети на акционерно дружество „Български Капрони“ — София.

Съгласно чл. 18, алинеи 3 и 4 (последна) отъ така сключения договоръ, въ края на четвъртата концесионна година — 15 септември 1941 г., всичкитъ технически персоналъ при фабриката трѣбва да бѣде само български. По изключение, обаче, и съ съгласието на Дирекцията на въздухоплаването (Въздушнитъ на Н. В. войски), въ началото на петата (последна) концесионна година, която започна отъ 15 септември 1941 г. и ще свърши на 15 септември 1942 г., концесионерътъ може да задържи въ фабриката най-много още четири души технически лица-чужденци, при условие, че до изтичането на петата концесионна година — 15 септември 1942 г. — той ще подготви тѣхни замѣстници-българи.

Поради особенитъ условия, при които фабриката работи понастоящемъ и мѣжното намиране на квалифицирани работници — българи, частъ отъ които сѣ извикани и на военно обучение, фабриката „Български Капрони“ бѣ принудена да остави на работа презъ петата концесионна година не четири души технически лица — чужденци, както постановява чл. 18, алинея четвърта (последна) отъ договора, а седемъ души — всичкитъ италиански поданици.

Като се има предвидъ, че намиране на квалифицирани български работници е доста трудно, че фабриката работи понастоящемъ самолети само за нуждитъ на нашитъ въздушни войски и че сжщата ще подготви до края на петата концесионна година — 15 септември 1942 г. — необходимитъ техници — българи, които ще замѣстятъ оставенитъ сега на работа въ фабриката седемъ души техници — чужденци (италианци), моля ви, г-да народни представители, да одобрите и гласувате тукъ приложеното проекторешение.

Гр. София, 5 ноември 1941 г.

Генералъ-лейтенантъ, министъръ на войната: Т. Даскаловъ)

Председател Христо Калфовъ: Ще гласувамъ. Онѣзи г-да народни представители, които приематъ проекторешението, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка четвърта отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за допълнение на закона за военнитъ сили на царство България.

Който сѣ съгласни да се прочете само законопроектътъ, като мотивитъ къмъ него да се считатъ за прочетени, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете само законопроекта. **Докладчикъ Стефанъ Караивановъ:** (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за допълнение на закона за военнитъ сили въ царство България.

Параграфъ единственъ. Въ чл. 119 изречението: „Тя не може да бѣде по-малка отъ дванадесетъ хиляди лева“ се замѣнява съ изречението: „Тя не може да бѣде по-малка отъ дванадесетъ хиляди лева, нито по-голяма отъ триста хиляди лева“.

(Ето текстътъ на мотивитъ:

МОТИВИ

къмъ законопроекта за допълнение на закона за военнитъ сили на царство България.

Г-да народни представители! Законътъ за военнитъ сили на царство България — чл. 117, разпорежда, младежитъ надъ 17-годишна възраст, които не сѣ си уредили задълженията по сжщия законъ, да представятъ парична или имотна гаранция, при напускане временно предѣлитъ на царството. Размѣрътъ на гаранцията е въ зависимостъ отъ годишнитъ данъци, които плащагъ лицето и родителитъ му и се опредѣля съгласно чл. 119 въ връзка съ чл. 94 отъ закона за военнитъ сили.

За по-заможнитъ семейства, голѣмината на гаранцията, която трѣбва да внесатъ родителитъ, за да изпратятъ синоветъ си временно вънъ отъ царството, достига до значителни размѣри. Така, напримѣръ: при годишни данъци 25.000 л. размѣрътъ на гаранцията е 162.000 л., при 50.000 л. годишни данъци гаранцията е 312.000 л., а при 100.000 л. данъци гаранцията достига до 612.000 л. за всѣко дете отъ мъжки полъ, което иска да напусне временно страната.

При това положение излизането вънъ отъ страната на деца на по-заможни родители става фактически невъзможно, тъй като размѣрътъ на гаранцията е значителенъ и поставя родителитъ въ невъзможност да я представятъ. За да се избѣгнатъ много голѣмитъ гаранции, които се получаватъ при опредѣлянето имъ, съгласно разпорѣбитъ на чл. 119 отъ закона за военнитъ сили, необходимо е да се предвиди въ сжщия законъ единъ максимумъ на гаранцията, както е предвиденъ минимумътъ.

Съ законопроекта, който внасямъ, се допълва чл. 119 отъ закона за военнитъ сили на царство България, като се опредѣля максимумътъ на гаранцията за напускане временно предѣлитъ на царството на 300.000 л., който законъ пресекъ моля да го приеме и гласувате.

Гр. София, ноември 1941 г.

Вносителъ: Даскаловъ

генералъ-лейтенантъ — министъръ на войната)

Председател Христо Калфовъ: Ще гласувамъ. Който приематъ законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ генералъ-лейтенантъ Теодоси Даскаловъ: Права предложение, законопроектътъ да се приеме и на вторъ четене по спешностъ.

Председател Христо Калфовъ: Който приематъ предложението на г-на министра на войната, законопроектътъ да бѣде приетъ и на второ четене, по спешностъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете заглавието и параграфъ единственъ*)

Председател Христо Калфовъ: Ще гласувамъ. Който приематъ заглавието и параграфъ единственъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на точка пета отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на членове 3, 4, 5, 6, 14, 19 и 56 отъ закона за гражданската мобилизация.

*) За текста на § единственъ вижъ първото четене на законопроекта на сжщата страница, по-горе.

Които приемат да се прочете само законопроекта, като мотивите към него се считат за прочетени, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете само законопроекта.

Докладчик Стефан Караиванов: (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за изменение и допълнение на членове 3, 4, 5, 6, 14, 19 и 56 от закона за гражданската мобилизация

§ 1. Въ чл. 3, буква „а“, се премахват думите: „при Министерството на войната“.

§ 2. Чл. 4 се изменя така:

Чл. 4. Дирекцията на гражданската мобилизация се учредява при министър-председателя и е подчинена пряко нему.

§ 3. Въ чл. 5. След думите: „нареденията на Министерския съвет“ се прибавя: „и тези на министър-председателя“.

§ 4. Чл. 6 се изменя така:

Чл. 6. Директорът на гражданската мобилизация се назначава със указ по постановление на Министерския съвет и по предложение от министър-председателя.

Всички други длъжностни лица, избрани из компетентните среди, се назначават от министър-председателя по предложение от директора на Гражданската мобилизация.

Шатът на Дирекцията на гражданската мобилизация се установява от Министерския съвет.

§ 5. Към чл. 14 се прибавя следната нова алинея:

„Съ граждански мобилизирани лица могат да бъдат заместени и всички държавни, общински и всякакви други обществени служители, които са мобилизирани военно или граждански или пък чиито длъжности са вакантни“.

§ 6. Въ чл. 19 думите: „по доклад на министъра на войната“ се заменят с думите: „по доклад на министър-председателя“.

§ 7. Въ края на чл. 56 се прибавя следната нова алинея:

„Изменението на всички тези правилници става по доклад на министър-председателя.“

(Ето текстът на мотивите:

МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на членове 3, 4, 5, 6, 14, 19 и 56 от закона за гражданската мобилизация.

Г-да народни представители! Дирекцията за гражданската мобилизация внася доклади за одобрение от Министерския съвет, които доклади засягат дейността на две или повече министерства.

Начинът, по който става внасянето на съответните доклади не дава добри резултати, тъй като често се явяват известни различия или противоречия между различните министерства.

За да се осигури бързото и своевременно одобрение на внесените от Дирекцията за гражданската мобилизация доклади, налага се щото тия доклади да се внасят въ Министерския съвет направо от министър-председателя.

Въ връзка с това, както и за по-целесъобразното провеждане на някои повеления от закона, следва да се изменят и допълнят известни членове от закона за гражданската мобилизация, тъй както са представени въ текущите законопроекти.

Като се основавам на гореизложените мотиви, моля ви, г-да народни представители, да одобрите и гласувате законопроекта, който ви предлагам.

Гр. София, ноември 1941 г.

Министър-председател: **Б. Филев**)

Председател Христо Калфов: Ще гласувам. Които приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на членове 3, 4, 5, 6, 14, 19 и 56 от закона за гражданската мобилизация, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър-председател Богдан Филев: Правя предложение, законопроекта да се приеме и на второ четене, по спешност.

Председател Христо Калфов: Които приемат предложението на г-на министър-председателя, законопроек-

та да бъде приет и на второ четене, по спешност, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчик Стефан Караиванов: (Чете заглавието и § 1*)

Председател Христо Калфов: Които приемат заглавието и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Караиванов: (Чете § 2)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Караиванов: (Чете § 3)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Караиванов: (Чете § 4)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Караиванов: (Чете § 5)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Караиванов: (Чете § 6)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Караиванов: (Чете § 7)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме на точка шеста от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за стипендиите.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за стипендиите.

I. Общи положения.

Чл. 1. Всяка година държавата издържа със стипендии за следване, специализиране и усъвършенстване въ български и чуждестранни учебни заведения от всички родове, видове и степени и културни институти учащи се от двата пола, които са бедни и които проявяват голяма обща интелигентност, както и деца, юноши и младежи от двата пола, които проявяват особени дарования, по реда, определен въ тоя закон за различните видове стипендии.

Председател Христо Калфов: Има думата народният представител г-н Найденов Андреев.

Найденов Андреев: (От трибуната) Г-да народни представители! Законопроектът за стипендиите, който е поставен за разглеждане на второ четене, мина на първо четене без разисквания. Азъ мисля, че той не е толкова маловажен законопроект и затуй вземам думата да изкажа няколко мисли по него и да подчертая неговата важност.

Съ този законопроект, който се внася от г-на министъра на народната просвета, се цели — както се казва въ мотивите — да се коригират, допълнят и премахнат неясностите и неточностите на законите от 1911 и 1934 години за стипендиите, които се даваха на бедните даровити деца, а така също да се премахнат от тези досегашни закони изискванията и повеленията, които се оказаха противообществени и неотговарящи на нуждите и възможностите на днешния наш български живот.

*) За текста на параграфите виж първото четене на законопроекта на същата страница, по-горе.

Така досегашните две наредби-закони за стипендиите изискваха от всеки беден младеж, който е получил стипендия, след завършване на учението си и постъпване на работа, да почне постепенно да връща всички суми, без лихвите, получени от държавата или от съответния фонд. Освен това: „стипендиантите, които са получавали стипендията си по взаимност от чужди правителства, също така връщат сумата, платена било направо на тях, било на българското правителство, ако тя е платена чрез него.“

Г-да народни представители! Очевидни са недостатъците на тези досегашни наредби-закони, щом като те повеляват, младежите, след завършване на образованието си и щом постъпили на служба, веднага да почне постепенно да връща сумата, която е получил, като стипендия, макар и без лихва. Един такъв български даровит гражданин, току-що постъпил на служба, още с малка първоначална заплата и незакрепнал в службата си, ще трябва да почне да се лишава от най-необходимото си, от настижения, щом от него ще се иска да отиде от първоначалната си малка заплата за погашение на дадената му стипендия. Този млад и даровит гражданин по такъв начин още след стъпването му в живота ще бъде заангажиран с грижи за материалното, с грижи за издръжка на себе си и близките си и по този начин той няма да има време, дух и настроение да разгъва своите дарби в творчески труд, който да отдале в интересите на своята национална общност. Ето защо настоящият законопроект премахва това недоразумение в старите наредби и закони и с членове 22, 33 и 34 урежда по-сполучливо тази материя, като в тях се казва, че всеки стипендиант в висше учебно заведение е длъжен да служи на държавата, ако бъде потърсен от нея в продължение на 4 години — смѣтано от деня на писменото съобщение по чл. 22 — гдето и да е и на каквато и да е длъжност, съобразно с подготовката си, толкова време, колкото е получавал стипендия.

Ако някой стипендиант откаже да служи или ако му се прекрати стипендията по негова вина, освен по болест или поради важни семейни причини, или ако не съобщи писмено на съответното министерство, след завършване на образованието си, като се представи лично и се представи на негово разположение, той връща изразходваните от него суми, заедно с лихвите, до деня на окончателното изплащане.

Г-да народни представители! Новото в настоящия законопроект, което е и едно голямо преимущество, е това, че с този законопроект се търсят даровитите деца не само в училищата, подведомствени на Министерството на народната просвета, както беше по-рано, но те се търсят и в училищата, които са подведомствени на другите министерства, а именно на Министерството на търговията, промишлеността и труда, на Министерството на земеделието и държавните имоти и на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството. Търсят се и в училищата, издръжани от женските дружества, както и в епархийските и частни училища. И това е много основателно, защото даровитите деца — юноши и младежи — навсякъде може да се родят. Те могат да се родят и в най-бедната селска хижа и затова те трябва навсякъде да се търсят, издирват и откриват, след което да им се подпомогне да развият своите дарования и да се проявят като творчески сили в живота. Така че ние не трябва да чакаме случайно сами да се проявяват даровитите хора и талантливите на нашия народ, а трябва да ги търсим в дълбочините на народните маси, в техните недра и низини, и от там да вадим тези бисери на народния ум, воля и дух. А нашата страна е млада, и строители на живота ни са потребни много. Нужни ни са колкото може повече великани на човешкия дух, на човешката мисъл и воля. Всички трябва да издирваме даровитите деца. Един кмет се гордее, когато е поставил един фенер на площада или на улицата, но този кмет ще трябва още повече да се гордее, когато намъри един жив фенер, който ще осветлява не само дадена улица или площад, но може би ще осветлява цялото село и цялата страна.

Г-да народни представители! Попитайте кой ще учи или учителка и всеки без изключение ще ви каже, колко много даровити деца се срещат между техните ученици или ученички, които поразяват с своите дарби, а някои и с своите таланти, и как на тях блестящи способности не се дава възможност да се развиват.

Виждаш момче или момиче — голъм природен ум, бързо схваща всяка мисъл, жадно поглъща знанието, учи се усърдно, подробно разпитва за всичко. Чувства се голяма духовна сила. Виждаш пред себе си жив бисер, иска ти се да го предадеш по-нататък в ръцете на по-изкуствени художници на възпитанието, а знаеш, че след първоначалното училище това даровито момче отново ще падне на тъмното дъно на народното невежество. Научат детето да чете и пише и малко да смѣта и после го оставят така за цял живот. По-нататък за него няма нито умна книга, нито жива разумна реч. Минават 7, 8, 10 години, и бившият ученик забравя всичко, не умее да чете и да пише, а свършил училището с отличие! Обещава да бъде даровит човек, а остава мъртва, неизползувана сила.

Г-да народни представители! Много примѣри от живота ни показват, че ние трябва да търсим даровитите деца, даровитите юноши и младежи не само на ученическата скамейка, а и вън от нея — да ги търсим навсякъде, където можем да ги намѣрим. В този смисъл е и текстът на чл. 31 от законопроекта, в който се предвижда, че при особени случаи министърът на народното просвещение може да отпуща по препоръка на училищните или други власти, или по свой почин, стипендии и помощи за всички родове, видове и степени учебни заведения и културни институти в България или в чужбина, за следване, специализация или усъвършенстване, без да спазва редът, определен в предходните глави на законопроекта. Това, разбира се, може да става, когато има предвиден нарочен кредит в бюджета на Министерството на народното просвещение. А такива кредити е желателно винаги да се предвиждат в бюджета, защото видяхме от каква голяма важност са те. Чл. 31 открива широки възможности на министъра на народното просвещение, стига да бъде разбрана добре целта и смисълът му. Той ще даде възможност да се търсят и издирват из недрата на нашия природно здрав, способен и творчески народ даровитите младежи, на които да се създадат благоприятни условия, за да могат да разгънат своите дарования, таланти и творчески сили.

Г-да народни представители! Обърна ми вниманието чл. 6, в който се казва на какви условия трябва да отговарят кандидатите за стипендии. Там между другите условия е предвидено оценката по лична характеристика на кандидата за стипендия да бъде образцова. В личната характеристика влизат всички отгледни бележки за оценка по трудолюбие, ред, точност и изпънливост, благовъзпитаност и образцови народностни прояви.

Тая оценка на кандидата е белег на изискванията и на духа на новото време. Тя посочва най-характерните качества, които трябва да притежава бъдещият български гражданин. Личната характеристика оформя неговия идеален образ. Бъдещият български гражданин преди всичко трябва да бъде волева, творческа личност, с наклонности към творчески труд за интереси на националната общност, и с добродетели, присъщи на българската нация. Само с такива български граждани нашият народ ще може да устои на всички бури и превратности, ще може да затвърди своето положение и да изпълни своята историческа мисия на Балканите.

Г-да народни представители! Българският народ днес изгражда една здрава национална държава и се нуждае от дарованията и творческите сили на всички свои синове, на своя национален гений. Днес повече от всякога трябва да дирим даровитите деца, които българката майка ражда в изобилие. Много от тях остават неоткрити и загиват, без да проявят таланта си поради бедност и тежки условия на живота им. Такива деца трябва да се търсят и намѣрят, защото те ще бъдат строителите на утрешна България, която в съзнанието на всички ни се рисува още по-голяма, още по-единна и по-сплотена, още по-културна и стопански още по-благоденстваща — една България, която по своето историческо минало, географско положение, по дарования, култура и дух на своя храбър и трудолюбив народ ще трябва с основание да заеме своето предно място на Балканите.

Г-да народни представители! Днес при изграждането на обединената ни национална държава, длъжни сме да отправим поглед към нашата история и нашия бит, където се намѣрим вложени и скрити голѣмити и ценни добродетели на българина и елементи на българския държавнически гений, проявени в блестящите епохи на нашето минало и чрез тях да създадем образа на идеалния български гражданин, който образ да стане кумир за подрастващите български поколения.

Идеалният български тип трябва да отразява добродетелите и особеностите на своята нация. Тъ трябва да се формулират по-ясно, да се закръглят и да се издигнат като идеал пред българската младеж, но този идеал трябва да се изведе от българската действителност. Като вземем предвид, че умствените способности се считат за естествени дадености, които се подразбират, идеалният българин трябва преди всичко да бъде волева личност с напълно оформен характер, да бъде честен, да притежава високо съзнание за национално достоинство и за важното място, което българският народ заема на Балканите, както и за неговата предопределена историческа мисия, да съзнава своята държавна принадлежност, да се гордее, че е син на един храбър, честен, доблестен и трудолюбив народ, който има славни и величави епохи в своето историческо минало, и никога да не подценява своето, родното, българското пред чуждото. Да има чувство на дълг и отговорност пред националната общност, за чийто интереси преди всичко да дава своя творчески труд. Да е с борчески дух на своите славни деди. Да обича труда като най-висша човешка добродетел и най-висш национално благо. Отгоя българин да лъха смелост и готовност за борба, чрез която той вече никога няма да допусне вражи крак да стъпи на бащината му земя. Драги г-да народни представители! Типът на утрешния български гражданин трябва да съчетава възрастта и борбата. Погледът му трябва да бъде озарен от възрастта, в себе си и в народа ни. Отгоята му същина трябва да лъха готовност за борба. Всеки народ, който иска да преживее във вековете, се нуждае от определен тип гражданин — личност с напълно оформен характер, която действа винаги без колебание по един предварително определен план, независимо от превратностите на съдбата. Големите народи с създавали определен тип гражданин, на който с разчитали в трудните моменти на борбата за своето съществуване.

Ето защо, когато ние създаваме закон за стипендии на даровити български деца, аз мисля, че трябва да се стремим да създадем у даровитите български деца качествата и достоинства на идеалния тип български гражданин. Този закон е едно хубаво начало за това. Г-да народни представители! Този закон е много важен. Аз ще го гласувам с пожелание, той действително да постигне своите цели. (Ръжкопляскания)

Председател Христо Калфов: Ще поставя на гласуване. Които приемат заглавието на законопроекта и чл. 1, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 2. Стипендии за следване в чужбина се отпускат предимно по науки, техника и изкуства, които не сж застъпени в българските висши учебни заведения, както и за сръдни общообразователни или специални учебни заведения, каквито не съществуват в България.“

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 3. Сръдствата за стипендии се черпят:

а) от суми, предвидени в бюджета на разните министерства, дирекции и държавно-автономни учреждения; б) от фонда „Даровити деца, юноши и младежи“ при Министерството на народното просвещение; в) от други фондове при министерствата, дирекциите и държавно-автономните учреждения, създадени специално за стипендии; г) от фондове, учредени от частни лица, като се спазва строго волята на дарителя.“

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 4. Най-големият размер на месечните стипендии за чужбина и за страната се определя всяка година в бюджета на държавата, а съответните министри или натоварени от тях служебни лица определят с заповед месечния размер на всеки стипендиант, с оглед на учебното заведение, неговото местонахождение и материалното състояние на стипендианта.“

Всички стипендии за чужбина се отпускат след предварително съгласие на министъра на финансите.“

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„II. Стипендии за учаци се в основните и сръдни училища и в учителските институти.“

Чл. 5. Стипендиите в основните, практически, сръдните общообразователни и специални училища и в учителските институти, предвидени в бюджета на разните министерства, дирекции и държавно-автономни учреждения и на фондовете към тях, се разпределят всяка година по училища с заповед на съответния министър.“

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 6. Кандидатите за стипендии трябва да отговарят на следните условия:

а) да сж завършили предходната учебна година с успех най-малко много-добър (4½), да имат поведение примърно и оценката по лична характеристика да бъде образцова (всички отгълни бележки за оценка по трудолюбие; ред, точност и изпълнителност; благовъзпитаност; народностни прояви да бъдат образцови); б) да сж деца на бедни родители; в) да сж здрави; г) да не надминават предвидената в закона за съответния клас възраст; д) да сж деца на родители — бащата и майката — с народностни разбирания и прояви, и е) да сж българи и български поданици, родителите на които — бащата и майката — да сж от българска народност и поданство.

Деца, които не отговарят на изискванията на буква „д“, но проявяват твърдо и непоколебимо народностни разбирания и дейност, могат да получат стипендия въз основа на нарочен доклад, направен по реда на следващия член.“

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 7. Стипендиите се отпускат с заповед на министъра или натоварено от него служебно лице, въз основа на протоколно решение на учителския съвет (дето няма учителски съвет — с доклад от директора или главния учител), което, заедно с молбите и документите на определените кандидати, се изпраща в съответното министерство.“

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 8. Отпустнатата стипендия може да се прекрати с заповед на съответния министър, по мотивирано искане на директора на училището или главния учител, ако стипендиантът покаже през нкой срок общ успех по-малък от добър (4), ако няма примърно поведение или образцова лична характеристика или ако се окаже, че може да се издържа с родителски или свои сръдства.

При равни условия се предпочитат децата на пострадалите от войните, на наградените с ордена за храброст, на участвувалите в войните на фронта и децата на многодетни семейства (семейства с 4 и повече деца).

Стипендиант, на когото поведението или нкой от бележките за лична характеристика бъде намалена с две единици, или чийто общ сръден успех спадне под 3½ само за нкой срок, може да бъде лишен по решение на учителския съвет (директора или главния учител), от стипендията за следващия срок. Стипендията се възстановява през следващия нов срок, ако ученикът поправи намалената бележка.

Стипендианти, заболели от продължителна болест, получават стипендията си, докато се ползват с отпусък по болест.“

В втората алинея комисията залича думите: „(семейства с 4 и повече деца)“. Понятието „многодетни семейства“ ще се определи с специален закон.

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 8, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„III. Стипендии за учаци се в висши училища в страната и чужбина.“

Чл. 9. Всяка година, съобразно с нуждите на страната, разполагаемите кредити по бюджета на държавата и на фондовете и предназначението на последните и въ съгласие с волята на завещателят и дарителят, съответните министри разпределят със заповед броя на стипендиите по специалности за страната и за чужбина, като посочват и държавите.

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 10. Стипендии за следване на учаци се въ висши училища въ страната или чужбина се отпускат само чрез състезателен изпит, който се произвежда от Министерството на народното просвещение.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 11. До състезателен изпит според специалността се допускат младежи от двата пола — българи, български поданици, родителите на които (бащата и майката) сж от българска народност и поданство — съ завършено средно образование, които нямат възможност да получат висше образование на родителски или свои средства и които въ деня на произвеждане на състезателния изпит не сж навършили 23 години, а лицата от мъжки полъ да сж уредили окончателно редовната си военна служба, съ изключение на младежите, които желаят да получат стипендия за следване по хуманна медицина. До състезателен изпит не се допускат студенти.“

Комисията залича втората алинея.

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 11, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 12. Условиата, предметите, програмата и датата на състезателния изпит се обявяват най-малко два месеца преди изпита въ два столични всекидневника и се съобщават съ окръжно на заинтересуваните министерства, дирекции, държавно-автономни учреждения и подведомствените им учреждения.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 13. Учаци се, които желаят да се явят на състезателен изпит, подават заявление въ Министерството на народното просвещение, като отбелязват по коя специалност искат да следват и като прилагат и необходимите документи, според изискванията на членове 6 и 11.“

Здравното освидетелстване на всички кандидати се провежда и въ Министерството на народното просвещение от двама лекари.

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 14. За преглеждане на документите и за произвеждане на състезателния изпит министърът на народното просвещение назначава нарочна комисия под председателството на висш чиновник при Министерството и членове специалисти — длъжностни лица, посочени, когато случаят налага това, и от съответните министерства.“

Протоколите на комисията, придружени съ нарочен доклад, въ който се посочва на кои кандидати и за какви специалности се отпускат стипендии, се представят на съответния министър, който издава заповед за отпускане на стипендиите.

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 15. Стипендии за специализиране въ чужбина се дават съ заповед на съответния министър на лица съ завършено висше образование, които отговарят на усло-

вията, предвидени въ буква „д“ на чл. 6 от този закон и не по-възрастни от 30 пълни години, след състезание при съответните учебни заведения или по препоръка на академическите им съвети, основана на писмени доклади на двама професори или преподаватели специалисти от съответния факултет или отдел.

Времето за специализиране трае най-много две години.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 16. Стипендии се дават и на чужди поданици, представени от съответните министерства на просвещението за усъвършенстване предимно по българознание (български език, литература, история, география, етнография, археология и др.), както и за опознаване съ националното стопанство и производство въ български висши учебни заведения или институти при сжщите условия, при които сж поставени стипендиантите българи, препоръчани от българското Министерство на народното просвещение за следване въ съответните страни.“

Размърът на тези стипендии се определя съ министерска заповед, независимо от чл. 4.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 17. На всички стипендианти въ висши училища се отпуща съ министерска заповед всяка година еднаквата сума за учебни пособия, както и за всички училищни, изпитни, лабораторни и други такси въ размърите, определени от съответното училище.“

На всички стипендианти въ чужбина освен това се отпущат съ министерска заповед еднократно пари за отиване и връщане по стожността на третокласните билети, а при особени случаи и още веднаж.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 18. Щомъ постъпят въ учебното заведение, стипендиантите сж длъжни да представят въ съответното министерство удостоверение, че сж приети за редовни студенти по специалността, по която сж изпратени да следват.“

Стипендиантите сж длъжни да представят освен това въ края на всяка семестър удостоверение, че сж следвали редовно занятията си и когато докладъ за научните си занятия въ учебното заведение и вън от него.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 19. Никой стипендиант не може да замъни специалността, нито да се премъсти въ другъ градъ или страна или друго училище, безъ разрешение на министерството, което му отпуска стипендията.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 20. Стипендиите се отнемат съ министерска заповед по следните причини: а) ако стипендиантът не положи предвидените изпити въ определеното от училището време, освен по болест, или поради особени важни семейни причини; б) ако успъхът му за два семестра не е задоволителен, въ случай че следва въ висше учебно заведение, дето изпитите се полагатъ всяки семестър; в) ако не представи документъ, че е посещавалъ редовно лекциите, семинарите или клиниките, въ случай, че следва въ висше учебно заведение, дето изпитите не се полагатъ по семестри; г) ако не се съобразява съ разпореденията и заповедите на министерството; д) ако се окаже, че може да се издържа на родителски или свои средства, е) ако не представи редовно докладъ по чл. 18, или пъкъ, ако по докладите му или по сведения на министерството, на инспектората за студенти въ страната и чужбина или на българските легации и консулства, министерството прецени, че е безполезно да следва по-нататък; ж) за дейност противъ държавните и народностни интереси, както и за

деяния, които уронват личното и народностно достоинство на стипендианта, независимо от отговорността му по други закони.

Забележка. Стипендията за специализиране, отпущаната по силата на чл. 15 от този закон, се прекратяват по реда, по който са отпущани.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 21. Стипендианти, които следват в български висши учебни заведения се намират под непосредствения надзор на ректорит или деканит, които следят за поведението и успева им и които съобщават в Министерството за всички отклонения на стипендиантите, несъобразни с изискванията на този закон.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 22. Стипендианти, които завършват образованието си в странство, са длъжни веднага да съобщат това писмено на съответното министерство, като се представят лично и се предоставят на негово разположение.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„IV. Стипендии за даровити деца, юноши и младежи.“

Чл. 23. Деца, юноши и младежи от двата пола, които проявяват особени дарби в изкуствата, техниката и науките или изключителна обща интелигентност и които отговарят на условията, предвидени в чл. 6, буква „б“, от този закон и според случая и без оглед на общия успех, се подпомагат от държавата с стипендии, да добият общо и съответно специално образование и подготовка, за да развият и приложат дарованията и способностите си.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 24. Деца, юноши и младежи, които има предвид преходният член, се посочват на Министерството на народното просвещение от държавни, областни, общински и училищни власти или от сдружения с идеална или стопанска цел чрез местните училища. Винаги е необходимо протоколно мотивирано решение на преподавателския съвет в училището, или, дето няма учителски съвет — доклад на директора или главния учител.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 24, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 25. Стипендията от фонда „Даровити деца, юноши и младежи“ се разпределят между отделните ведомства и училищата към тях с заповед на министъра на народното просвещение, съобразно с разполагаемия кредит, броя на учащите се в училищата по тия ведомства и постъпилите от същите тия ведомства приходи от фондови марки.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 25, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 26. Даровити деца, юноши и младежи или деца, юноши и младежи с изключителна обща интелигентност получават стипендии от фонда „Даровити деца, юноши и младежи“, разпределят на които се определя за всеки отделен случай, съобразно с чл. 4 от този закон.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 26, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 27. Стипендията се дават с заповед на министъра на народното просвещение, въз основа на обстоятелствения доклад на комисия от специалисти, назначена от същия министър за всеки отделен случай.“

В доклада комисията дава изложение за естеството и силата на дарбата на дадено лице или общата му инте-

лигентност. В тоя доклад се препоръчва и учебното заведение, в което лицето следва да продължи образованието си.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 27, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 28. Младежи, свършили първи по успех различни факултети или специалности в държавни висши учебни заведения, ако имат заложби за научно-изследователска работа или за творчество в областта на науките и изкуствата, получават стипендии за усъвършенстване в дадена област, с оглед да се попълва преподавателският състав в висшите училища и другите научни институти. Тия младежи се представят на Министерството на народното просвещение от академическите съвети при висшите учебни заведения, въз основа на писмени доклади на двама професори или преподаватели специалисти.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 28, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 29. Стипендии за усъвършенстване се дават най-много за три години. Първата година стипендиантите прекарват на работа в български висши училища или научни институти, а останалите две години — в чуждестранен университет или научен институт.“

Тия стипендианти трябва да са здрави, не по-възрастни от 30 навършени години, а младежите от мъжки пол да са уредили окончателно редовната си военна служба, с изключение на ония, които желаят да се усъвършенствуват по хуманна медицина.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 29, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 30. Празата и задълженията на стипендиантите, посочени в членове 17-22 на тоя закон се простират и върху стипендианти даровити деца, юноши и младежи.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 30, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„V. Особени стипендии.“

Чл. 31. При особени случаи и изключителни условия и когато има предвиден нарочен кредит в бюджета на министерството, министърът на народното просвещение може да отпуска, по препоръка на училищните или други власти, или по свой почин, стипендии и помощи за всички родове, видове и степени учебни заведения и културни институти в България или в чужбина, за следване, специализация или усъвършенстване, без да спазва реда, определен в преходните глави на тоя закон.

В този случай, обаче, са въз основа на прилагане, доколкото не противоречат на преходната атиней, членове 4, 6, 8, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 32, 33 и 34 от този закон.

Този член се отнася повече за младежите от новите земи: Тракия, Македония и Добруджа. Да се възможност на министъра на народното просвещение при изключителни случаи да може да дава стипендии и на младежи от новите земи.

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 31, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„VI. Изплащане на стипендията и парични задължения на стипендиантите.“

Чл. 32. Стипендията се предплащат всеки месец изключително и през ваканционните месеци, докато стипендиантите завършат курса на училището.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приемат чл. 32, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 33. Всеки стипендиант за висше учебно заведение е длъжен да служи на държавата, ако бъде погър-

сенъ отъ нея въ продължение на 4 години — смѣтано отъ деня на писменото съобщение по чл. 22 — дето и да е и на каквато и да е длъжностъ, съобразно съ подготовката си, толкова време, колкото е получавалъ стипендия.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 33, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 34. Ако нѣкой стипендиантъ откаже да служи или ако му се прекрати стипендията по негова вина, освенъ по болестъ или поради важни семейни причини, или ако не изпълни повеленията на чл. 22, връща изразходванитъ за него суми заедно съ лихвитъ до деня на окончателното изплащане. Ако откаже доброволно да върне сумата ведно съ лихвитъ, тя се събира принудително по установения законенъ редъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 34, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„VII. Фондъ „Даровити деца, юноши и младежи.“

Чл. 35. Фондътъ „Даровити деца и младежи“ при Министерството на народното просвѣщение, създаденъ съ наредбата-законъ за образованието и подпомагането на даровити деца и младежи, остава да съществува и занаяпредъ, като се преименува фондъ „Даровити деца, юноши и младежи“. Фондътъ черпи срѣдства отъ:

а) суми, които всѣка община е длъжна да предвижда въ бюджета си въ размѣръ на една стипендия за всѣки 5.000 жители.

Размѣрътъ на стипендиитъ се определя ежегодно отъ Министерството на народното просвѣщение и се съобщава на общинитъ по надлежния редъ;

б) суми, които се събиратъ съ специална марка отъ три лева, съ която се облекпватъ всички заявления, безразлично отъ какъвъ характеръ сѣтъ, подадени до Министерството на народното просвѣщение, Министерството на търговията, промишлеността и труда, Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти, Министерството на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството, подведомственитъ имъ учреждения и всички училища: държавни, общински, на търговско-индустриалнитъ камари и женскитъ дружества, както и епархийскитъ и частни училища;

в) дарения, лихви и други.

Приходитъ на фонда се внасятъ отъ съответнитъ учреждения съ зносенъ листъ въ Българската земеделска и кооперативна банка на смѣтка фондъ „Даровити деца, юноши и младежи.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 35, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„VIII. Преходни наредби.

Чл. 36. Необходимитъ изяснения и подробности въ връзка съ този законъ ще се дадатъ въ нароченъ правилникъ за стипендиитъ, утвърденъ съ указъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 36, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 37. Този законъ отменя наредбата-законъ за стипендии и помощи на учащи се („Държавенъ вестникъ“, брой 160, отъ 20 юлий 1935 г.), наредбата-законъ за образованието и подпомагането на даровити деца и младежи („Държавенъ вестникъ“, брой 218, отъ 24 декемврий 1934 г.) и всички закони и разпоредби, които му противоречатъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 37, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме къмъ точка седма отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за детската и младежката книжнина.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„ЗАКОНЪ за детската и младежката книжнина.

I. Общи положения.

Чл. 1. Не могатъ да се издаватъ книги, списания, вестници, приложения и картини въ отдѣлно издание, предназначени за деца и младежи, безъ предварително разрешение отъ Министерството на народното просвѣщение. Това разрешение се дава за всѣко отдѣлно издание.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 2. Редактори и издатели на периодически издания, предназначени за деца и младежи, могатъ да бѣдатъ само българи, български пѣланици. Разрешението се дава лично и не може да се преотстъпва.

Лица, осѣдени по закона за защита на държавата, по закона за защита на нацията или по други закони за защита на държавната и обществената сигурностъ, по общия наказателенъ законъ за престѣпления отъ общъ характеръ, или лишени отъ граждански и политически права по чл. 30 отъ наказателния законъ, както и тия, срещу които има възбудено наказателно преследване за деяния отъ общъ характеръ, не могатъ да бѣдатъ редактори или издатели на книги и периодически издания, предназначени за деца и младежи.

Ако редакторътъ или издателятъ загуби качествата, изброени въ горнитъ две алинеи, разрешението се обезсилва.“

Въ алинея втора на този членъ комисията замѣни думата „или“ следъ думитъ: „отъ общъ характеръ“ съ думата „и“, и заличи думитъ: „както и тия, срещу които има възбудено наказателно преследване за деяния отъ общъ характеръ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 3. Забранява се да се издаватъ художествени, научно-достъпни или общообразователни — оригинални или преводни — книги, редица книги, периодични издания и картини, както и притурки за деца и младежи:

а) съ безнравствено, противодържавно, противонародно и пасифистично съдържание, както и такива, които подриватъ устоитъ на родната войска и църква или пъкъ изопачаватъ историческата истина;

б) които будятъ у децата съсловна ненавистъ, или които отричатъ и убиватъ любовта къмъ родината и държавния глава — Н. В. Царя, семейството, войската, народната вѣра, добритъ нрави, народния битъ и рушатъ народното единство;

в) които сѣ ясно и грубо неиздържани въ художествено, научно или възпитателно отношение;

г) съ съдържание, което прѣчи на учебно-възпитателната работа въ училището;

д) съ криминално съдържание;

е) съ неиздържанъ езикъ и правописъ.“

Въ буква „а“ комисията замѣни думата „пасифистично“ съ думата „пораженско“. Направи се просто едно замѣняване на чуждата дума съ българска дума.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 4. Въ всѣко литературно-художествено, научно-достъпно и общообразователно периодическо издание или приложение, предназначено за деца и младежи, трѣбва повече отъ половината отъ четивото да бѣде отъ български автори.

Художественитъ периодически издания, предназначени за деца и младежи, трѣбва да съдържатъ предимно четиво изъ нашата литература, изъ живота и дейността на дейцитъ отъ възраждането, изъ борбитъ за освобождение и обединение, изъ подвизитъ на нашитъ войници, изъ културната ни история, както и да даватъ описание на красиви кѣтве отъ родината ни, отбрано художествено четиво изъ бита, обичаитъ и традицитъ на нашия народъ и родното ни творчество.

Научно-достъпните и общообразователните периодични издания трябва да съдържат подобрени природо-научни или културно-исторически четива из различните области на знанието съгледъ на нашия животъ.

Въ алинея втора на този членъ комисията замѣни думитѣ: „дейцитѣ отъ възраждането“ съ думитѣ: „историческитѣ ни личности“ и следъ тѣхъ постави запетая, а следъ думитѣ: „изъ бита“ прибави думата „вѣрата“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 4, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 5. Картинитѣ въ всѣка художествена научно-достъпна и образователна книга, редица книги, периодическо издание или приложение, предназначени за деца и младежи, трѣбва да бждатъ безукорни въ художествено и възпитателно отношение и повече отъ половината да сж работа на български художници.“

Изключения се допускатъ само за преводнитѣ съчинения и за научнитѣ статии въ периодическитѣ издания.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 6. Издателитѣ се задължаватъ да отпечатватъ всѣка година най-малко толкова оригинални български книги за деца и младежи, колкото преводни книги за деца и младежи сж издали презъ същата година.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 6, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 7. Всѣка година Министерството на народното просвѣщение, по преценка на комисия, назначена съ заповѣдъ на министра, отличава съ почетенъ знакъ издателя и автора на най-хубаво издадената книга за деца и младежи.“

Въ края на този членъ комисията замѣни съюза „и“ въ думитѣ „деца и младежи“ съ съюза „или“ и става „деца или младежи“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 7, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 8. Министерството на народното просвѣщение може да издава и самѣ книги, редица книги, периодични издания и картини за деца и младежи.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„II. Одобрение и препорѣка.

Чл. 9 Разрешение, издадено въз основа на чл. 1 отъ този законъ, не дава право да се разпространява разрешеното издание въ училищата, преди то да бжде одобрено или препорѣчано отъ министерството.

Министерството може да разреши условно, и то само за шестъ месеца, да се разпространява периодическо издание изъ училищата и читалищата. Следъ изтичане на шестмесечния срокъ изданието може да се разпространява, само ако бжде одобрено или препорѣчано по силата на правилника за прилагане на закона за детската и младежката книжнина.“

Въ алинея първа на този членъ комисията заличи думитѣ „въ училищата“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 9, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 10. Въ никое периодическо издание не може да има отдѣлъ за деца и младежи, ако този отдѣлъ не излиза като самостоятелно (книга, свитѣкъ, листъ) приложение къмъ изданието.“

Одобрение или препорѣка, дадени за периодични издания, не сж въ сила и за детския отдѣлъ, ако този отдѣлъ е откритъ, следъ като изданието е било одобрено или препорѣчано.

Забележка. Учебни помагала, предназначени за деца и младежи подъ каквато и да е форма, не се одобряватъ по този законъ.“

Заскобенитѣ думи въ алинея първа „книга, свитѣкъ, листъ“ комисията прехвърли следъ думата „приложение“. Това е грѣшка, допустната вѣроятно отъ коректора или словослагателя.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 10, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 11. Никоя печатница не може да печати издания, предназначени за деца и младежи, ако не ѝ бжде предварително разрешение, съгласно съ чл. 1 отъ този законъ.“

Следъ отпечатването на изданието, всѣка печатница е длъжна да изпрати въ министерството два броя за проверка. Броеветѣ се изпращатъ съ двоенъ описъ, единиятъ отъ които министерството завѣржава и връща въ десетдневенъ срокъ на печатницата или разпорежда да се спре изданието.

Никоя печатница не може да предаде на разпространение печатни издания, предназначени за деца и младежи, преди да получи зазѣренъ отъ министерството описъ. Ако не бжде полученъ отговоръ въ този срокъ, смѣта се, че представеното издание е разрешено.

Периодични издания, които сж получили одобрение или препорѣка отъ Министерството на народното просвѣщение, се смѣтатъ за позволени и за тѣхъ не се чака отговоръ, обаче издателствата сж длъжни редовно да изпращатъ по два екземпляра отъ всѣки издаденъ брой въ министерството за прегледъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 11, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 12. На корицата на всѣка книга трѣбва да бждатъ означени авторътъ, издателътъ, печатницата и годината на изданието.“

Ако книгата излиза съ псевдонимъ, при поискване на разрешението, трѣбва да се посочи и истинското име на автора.“

Въ края на алинея първа на тоя членъ точката се замяня съ запетая и се прибавятъ думитѣ: „цената и нумерътъ и датата на одобрението, или препорѣката“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 12, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 13. Министерството на народното просвѣщение може да оттегли въ всѣко време дадено разрешение за периодическо издание за деца и младежи, което не спазва повеленията на този законъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 13, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 14. За разрешение на книги, предназначени за деца и младежи, издателитѣ плащатъ 200 л. такса, а за периодични издания, приложенията (чл. 10) и картини въ отдѣлно издание — по 500 л.“

За одобрение или препорѣка издателитѣ плащатъ отъ 500 до 2.000 л. такса, опредѣлена съ заповѣдъ на министра или на упълномощено отъ него лице. За подновяване на одобрението или препорѣката се плаща $\frac{1}{2}$ отъ внесената по-рано такса.

Такситѣ се внасятъ на приходъ въ държавното съкровище, като съ съответна частъ отъ тѣхъ се заплаща въз награждение на рецензентитѣ, съгласно съ закона за бюджета, отчетността и предприятията.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 14, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„III. Надзоръ и наказателни разпорѣдки.

„Чл. 15. Министерството на народното просвѣщение упражнява върховенъ надзоръ надъ всички художествени

научно-достъпни и общообразователни книги, редица книги, периодични издания, предназначени за деца и младежи."

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

"Чл. 16. Надзорни органи на Министерството на народното просвещение, които следят за изпълнението на тоя закон, сж органите на отделието за висше образование и народна култура, областните и околийските училищни инспектори, директорите на гимназиите и главните учители.

Помощни надзорни органи на министерството сж и всички войсковы началници."

Комисията замѣни въ алинея първа на този членъ думата "органи" съ думата "чиновниците" и заличи алинея втора.

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 16, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

"Чл. 17. Който издава, редактира, продава или разпространява книги, редица книги, периодични издания или картини въ отделно издание, предназначени за деца и младежи, безъ предварително разрешение, или следъ обезсилване на дадено разрешение, се наказва съ глоба отъ 1.000 до 10.000 л., а изданията се изземватъ отъ полицейските власти.

Провиненото лице или издателство се подвежда и подъ наказателна отговорност, а ако е учител се наказва и дисциплинарно.

Глоба отъ 1.000 до 10.000 л. се налага и на печатари, които не изпълняватъ повеленията на чл. 12, алинея първа, отъ тоя законъ."

Въ този членъ комисията направи следните измѣнения. Въ алинея първа следъ думите "който издава" прибави думата "печати", а въ края на сжщата алинея думите "изземватъ отъ полицейските власти" замѣни съ думата "конфискуватъ".

Въ алинея първа предъ думите: "провиненото лице" прибави думите "освенъ това", а следъ думите "провиненото лице" заличи думите "или издателство".

Въ края прибави нова четвърта алинея съ следния текстъ: "Когато нарушението се извършва отъ дружество, или сдружение, глобата се налага солидарно на провиненото дружество, или сдружение и на членовете на управителния му съветъ".

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 17, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

"Чл. 18. Всички нарушения по този законъ се установяватъ съ актъ, съставенъ отъ надзорните органи. Актътъ се приподписва отъ единъ или двама свидетели и служи като доказателство за извършеното нарушение до доказване на противното. Въ акта се посочва какво нарушение е извършено и кой го е извършилъ.

Ако нарушителятъ подписва акта при особено мнение, той излага веднага особеното си мнение въ самия актъ, непосредствено следъ своя подпис и го приподписва.

Помощните надзорни органи установяватъ нарушенията сжщо както и надзорните органи. Актотъ на сжщитъ се изпращатъ чрезъ Министерството на войната въ Министерството на народното просвещение и съ тяхъ се постѣпва сжщо както съ актовете на надзорните органи."

Въ чл. 18, комисията направи следните измѣнения. Въ алинея първа на втория редъ, следъ думата "органи" прибави думите: "а изданията се изземватъ отъ полицейските власти".

Алинея трета се заличава.

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 18, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

"Чл. 19. Въз основа на съставения актъ, министърътъ на народното просвещение, или надлежно упълномощено отъ него служебно лице, издава наказателна заповѣдъ по реда на чл. 673 отъ закона за наказателното сждопроизводство.

Наказателната заповѣдъ се връчва на нарушителя, който може въ двуседмиченъ срокъ отъ деня на връчването да я обжалва предъ съответния сждъ, по реда на чл. 677 отъ закона за наказателното сждопроизводство."

Въ чл. 19 комисията направи следните измѣнения: на третия редъ, следъ думите "наказателна заповѣдъ", прибави думите: "за глоба и конфискация".

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 19, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

"Чл. 20. Следъ влизането й въ сила наказателната заповѣдъ се привежда въ изпълнение отъ държавните бирници по реда, предвиденъ въ закона за събиране на прѣжитѣ данъци, като събраните глоби се внасятъ въ приходъ на държавното съкровище."

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„IV. Преходни наредби.

Чл. 21. За прилагане на тоя законъ се изработва правилникъ, утвърденъ съ указъ и обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ".

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

"Чл. 22. Законътъ за детската литература отъ 1920 г., както и всички други разпорѣдания, които противоречатъ на този законъ, се отмѣняватъ."

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на точка осма отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за Висшето училище за тѣлесно възпитание.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за Висшето училище за тѣлесно възпитание.

I. Основни разпорѣдби

Чл. 1. Основава се Висше училище за тѣлесно възпитание съ сѣдалище въ гр. София; то е юридическа личностъ."

Председател Христо Калфовъ: Постѣпило е предложение отъ народния представител г-нъ д-ръ Никола Минковъ по чл. 1, въ смисълъ, вмѣсто думата „София“, да се постави думата „Русе“.

Има думата народниятъ представител д-ръ Никола Минковъ.

Д-ръ Никола Минковъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Съ настоящия законопроектъ се създава въ София сѣдмото по редъ висше училище. Въ София сж: Държавниятъ университетъ съ 7 факултета, Художествената академия, Музикалната академия, Висшето техническо училище, Висшето училище за стопански и държавно-правни науки, Военната академия, и сега идва Висшето училище за тѣлесно възпитание. Отъ тия седемъ висши училища трите се създаватъ отъ това Народно събрание, а именно Висшето техническо училище, Висшето училище за стопански и държавно-правни науки и най-после това Висше училище за тѣлесно възпитание, което ние ще трѣбва да учредимъ съ гласуването на настоящия законопроектъ.

Г-да народни представители! Едно опасно натрупване на учрежденията и на културни институции става въ нашата столица. Опасно е най-напредъ отъ гледна точка на това, че ние събираме и централизираме духовния животъ на цѣлата страна само въ столицата за смѣтка на провинцията. Освенъ това столицата се прѣкомѣрно претрупва съ учреждения и институти, което, вмѣсто да допринася нѣщо за по-доброто отправление на тяхните служби, отежнява това отправление. Не става въпросъ само за висшитѣ

училища. Редъ други институции, редъ други учреждения по инерция се откриват във София. Напримѣръ: институтътъ за глухонѣми — въ София; институтътъ за слѣпи — въ София; институтътъ за малолѣтни престѣпници — въ София. Сѣщо така и повечето отъ срѣднитѣ специални училища сѣ въ София. И нека да ви кажа за курioзъ, че лесовѣдниятъ отдѣлъ при едно техническо училище се намира сѣщо въ София. Азъ се ползувамъ отъ случая да повдигна въпроса, който и миналата година повдигнахъ предъ уважаемия г-нъ министъръ-председателъ и предъ г-на министра на земедѣлнето, а именно за откриването на едно лесовѣдно училище въ гр. Разлогъ, единственото мѣсто, кѣдето е умѣстно да има лесовѣдно училище, гр. Разлогъ, който е между тритѣ най-хубави и богати съ разнообразна флора и фауна у насъ планини, между Рила, Родопитѣ и Пиринъ. Обаче вие виждате, че у насъ срѣднитѣ лесовѣди продължаватъ наравно съ семинариститѣ и съ онѣзи, които следватъ висше богословие, да получаватъ своето образование и своето възпитание въ столицата.

Г-да народни представители! Ние ще трѣбва да помислимъ и за провинцията. Азъ знаа, че винаги когато става въпросъ да се открие едно висше учебно заведение въ провинцията, не отъ днесъ, а отъ десетки години се прави едно и сѣщо шаблонно възражение: нѣма да намѣримъ преподаватели, преподавателитѣ сѣ само въ София. Това не е така. Достатъчно е да погледнемъ другитѣ страни. Една Германия има културнитѣ си институти разпрѣснати въ десетки градове, една Италия има висши учебни заведения въ 22 градове. Най-после ние нарастнахме, увеличихме се, станахме една голѣма държава и имаме изобилие отъ интелегентни хора, способни да работятъ въ всички области. И азъ смѣтамъ, че онзи, който иска да се посвети на чисто научна дейностъ, еднакво ще се посвети както въ София, така и въ провинцията. Нѣма защо да търсимъ поводи и случаи да отежняваме въ това отношение столицата.

Г-да народни представители! Азъ не мога да намѣря никакво основание специално за това висше училище, за което става въпросъ — Висшето училище за тѣлесно възпитание да бѣде въ София. Преди всичко какво тѣлесно възпитание ще учатъ бѣдешитѣ учители при липса на възможности за разнообразенъ воденъ спортъ? Училището за тѣлесно възпитание би трѣбвало да бѣде или край нашето море или край нашата голѣма рѣка, или край нашето голѣмо езеро — Охридското. Не бива едно училище за тѣлесно възпитание да бѣде тукъ, въ София.

Възражението, че възпитаницитѣ на това училище ще следватъ и една втора специалностъ, сѣщо така не е напълно основателно. Г-да народни представители! Не бива, съ огледъ на малкитѣ разходи, които ние трѣбва да направимъ, да разрешаваме въпроси, които иматъ своето значение въ бѣдеше за десетилѣтия. Когато преди години ставаше у насъ въпросъ кѣде да се открие Агрономическия факултетъ, кѣде да се открие Ветеринарно-медицинскитѣ факултети, разумни хора основателно сочеа мѣстото на тия два факултета въ Южна България, край Садово. Пловдивъ трѣбваше да стане единъ университетски градъ и трѣбваше да стане единъ университетски градъ именно за тия дисциплини — за ветеринарната медицина и агрономията. Тогава се направи възражението, че нѣма да намѣримъ професори. Ако още тогава бѣхме направили жертви, щѣха да се намѣрятъ професори; макаръ съ повече разходи, но учени хора щѣха да бѣдѣтъ привлѣчени тамъ, и днесъ, следъ 20 години, Пловдивъ щѣше да бѣде отдавна единъ центъръ на университетска култура.

Христо Статевъ: Професори отидоха и въ Свищовъ.

Д-ръ Никола Минковъ: Свищовъ и Варна ни даватъ насърчителни примѣри въ това отношение. И азъ миналата година, когато гласувахме закона за трансформация на Свободния университетъ въ Висше училище за стопански и държавно-правни науки, се изказахъ, че ние вършимъ грѣшка, като дублираме нѣкои висши училища, като ги караме да се конкуриратъ. Срѣдствата, които разходвахме за това висше училище въ София, трѣбваше въ видъ на субсидия да ги насочимъ къмъ дветѣ висши търговски училища въ Свищовъ и Варна.

Сега се прави едно единствено възражение — че втора специалностъ ще следватъ възпитаницитѣ на това училище и съ огледъ на това трѣбва да се обучаватъ отъ професори въ другитѣ факултети на Университета. Въпрѣки това, азъ смѣтамъ, че се дава едно крайно погрѣшно разрешение на въпроса кѣде да бѣде седалището на Висшето училище за тѣлесно възпитание.

Г-не министъръ-председателю! Азъ си позволявамъ да Ви моля: дайте да дадемъ на този въпросъ още въ първия моментъ едно правилно разрешение. Нѣма защо да се интересуваме отъ въпроса за втората специалностъ. Преди всичко по тази специалностъ има достатъчно възможностъ да се подготвятъ желаещитѣ въ съответнитѣ факултети. Ние искаме да създадемъ училище за тѣлесна култура за голѣма, обединена България отъ Охридъ до Добричъ. Дайте да го създадемъ само за тѣлесна култура. Имамъ множество училища, създадохме и една държавна организация „Бранникъ“ — тѣ ще погълнатъ много учители по тѣлесно възпитание. Преди всичко модернитѣ насоки въ образованието сѣ да се отдаде повече внимание на тѣлесната култура. Следователно, ние имаме нужда отъ учители по тѣлесно възпитание, не половинчати, не хора, които хемъ да бѣдѣтъ учители по тѣлесно възпитание, хемъ да иматъ въ резерва и нѣкоя друга специалностъ, а имаме нужда отъ учители по тѣлесно възпитание, които изцѣло да се посвѣтятъ на тази научна дисциплина и да я поставятъ като целъ на своята педагогическа дейностъ. Съ огледъ на това трѣбва да се създаде единъ специаленъ институтъ за тѣлесна култура. Както е известно, всѣки университетъ е срѣдище, центъръ за развитието и разцѣтването на съответна наука. Е добре, още въ първия моментъ ние създаваме едно дѣло, което не е пълно, което не е целесъобразно оформено. Азъ бихъ молилъ да създадемъ една академия, едно висше училище за тѣлесна култура съ всичкитѣ изисквания на едно подобно висше училище. И щомъ като бѣде такава, това висше училище нѣма мѣсто въ София. Нито трудноститѣ за намиране на специалисти може да ни спратъ да решимъ седалището на това висше училище да бѣде другаде, нито въпросътъ за помѣщения, нито въпросътъ за уреди, защото разходитѣ за помѣщения и уреди сѣ еднократни, а ние създаваме едно висше училище за дълги години. Нека да помислимъ и за нашата провинция, нека да създадемъ повече университетски центрове. Нека това да бѣде ръководното начало на нашето управление при всѣко откриване на ново висше училище. При партийния режимъ биха могли да играятъ роля и да иматъ значение други съображения. При партийното ръководство често пѣти имаше професори заинтересувани, които винаги съ своето политическо влияние натягваха да се откриватъ новитѣ учреждения и институти въ столицата. Днесъ тѣзи влияния ги нѣмаме, ние сме освободени отъ тѣхъ и можемъ да разрешимъ въпроса единствено съ огледъ нуждитѣ на цѣлата страна и съ огледъ нуждитѣ на съответнитѣ институти, които се създаватъ. Не само това училище трѣбва да бѣде въ провинцията, но азъ бихъ молилъ правителството сериозно да се замисли, кои отъ училищата и институтитѣ, които вече сѣ открили въ София, биха могли да бѣдѣтъ разпрѣснати въ провинцията. Това днесъ може да стане почти безъ разности, защото при голѣма България ще трѣбва да се създадатъ нови институти и учреждения въ София или да се увеличатъ нѣкои учреждения, за които ще намѣримъ помѣщения въ зданията на тия институти и учреждения, които ще бѣдѣтъ разпрѣснати въ провинцията.

Заедно съ това ще трѣбва да се помисли сериозно и за изграждането на нѣколко центрове на нашата духовна култура въ малки градчета. А кои сѣ тѣзи градчета? Ще си позволя да назова четири огнища на националната ни култура: Котелъ, Копривница, Разлогъ и Охридъ. Въ тѣзи именно градчета е възникнала нашата култура. Може би на нѣкои отъ господъ народнитѣ представители да имъ се види, че заинтересовано споменавамъ гр. Разлогъ. Нѣма да бѣде излишно да напомня, че Разлогската котловина е родния край на отецъ Паний и Неофитъ Рилски. Тѣзи имена сѣ достатъчно известни и затова азъ слагамъ Разлогъ наравно съ Охридъ.

Моето предложение не, моята молба е седалището на висшето училище за тѣлесно възпитание да бѣде въ гр. Русе.

Г-да народни представители! Азъ предлагамъ гр. Русе, като имамъ предвидъ, че той е, както сполучливо се каза, столицата на Дунава, но бихме могли да изберемъ и другъ градъ въ провинцията. Нѣма да бѣде грѣшка, ако бѣде въ Пловдивъ, въ центъра на Тракийската равнина, или въ Скопие, но грѣшка ще бѣде, ако това висше училище бѣде въ София. (Нѣкои народни представители ръкоплѣскаха)

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата народниятъ представител г-нъ Екимъ Екимовъ.

Екимъ Екимовъ: Г-да народни представители! Азъ подкрепямъ напълно предложението на колежата Минковъ. Смѣтамъ, че ние се увлѣкохме повече, отколкото трѣбва, въ

създаването на институти в София. Ние забравихме известни мѣста в провинцията, където тия институти могат да живеят и се развиват до една завидна висота.

Какви затруднения се срѣщат в провинцията? Ако ще трѣбва да строите едно здание, трѣбва да дойдете тук в София, за да потърсите архитектъ или инженеръ. За всичко трѣбва да дойдете тук, защото и бетонистът, и всѣки другъ специалистъ ще го намѣрите в София, за да ви даде ръководство.

Открихме висше училище за стопански науки в София. Още първата година резултатът не сѣ много задоволителен. Когато поканехме на празника на народните будители учителското тѣло и студентитъ, излѣзоха по-малко отъ музикантитъ. Въ замѣна на това въ Баня намѣрихме познания сѣ компрометиращо съдържание, писани отъ студенти на това училище. София е пренаситена сѣ учреждения, въ София има влияния, които трѣбва да избѣгнемъ. Това училище трѣбва да има за ръководители хора, каквито може да ни даде нашата провинция — истински ръководители на нашата младежъ.

Азъ напълно подкрепямъ предложението на колегата Минковъ и моля г-на министър-председателя да се съгласи сѣ тази първа стѣпка, а следъ нея да последватъ и други отъ този родъ.

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата г-нъ министър-председателъ.

Министър-председателъ Богданъ Филковъ: Г-да народни представители! Азъ сѣщо така сподѣлямъ възгледа, че всички наши висши училища не трѣбва да се събиратъ въ София и нѣкои отъ тѣхъ, които е възможно, трѣбва да бѣдатъ премѣстени въ провинцията. Струва ми се, обаче, че Висшето училище за тѣлесно възпитание не е отъ този видъ училища, които могатъ да бѣдатъ пренесени въ провинцията.

Преди всичко трѣбва да кажа, че Висшето училище за административни и финансови науки не е ново училище, то се само преименува. То съществуваше тукъ въ София, следователно, не сме го създали като ново висше училище въ София. Сѣщото се отнася и до Висшето техническо училище. То се проектираше да бѣде технически факултетъ при Университета. По-рано съществуваше даже и въ закона за Университета единъ технически факултетъ. Следователно, и тукъ се касае за едно училище, което трѣбва да остане по едни или други съображения въ София.

Колкото се отнася до конкретния въпросъ за Висшето училище за тѣлесно възпитание, трѣбва да спомена, че ако нѣмаше специални причини за него, които азъ ще изтъкна, бихъ се съгласилъ да бѣде открито въ провинцията. Обаче причинитъ, поради които азъ не бихъ се съгласилъ сѣ предложението, това училище да бѣде премѣстено отъ София въ провинцията, сѣ сѣшитъ, които изтъкна уважаемиятъ г-нъ Минковъ. Касае се за това, че възпитаницитъ на това училище трѣбва да изучаватъ не само тѣлесно възпитание, а и друга специалност, която могатъ да следватъ само въ историко-филологическия и физико-математическия факултети.

Азъ не сподѣлямъ възгледа, че въ едно висше училище за тѣлесно възпитание трѣбва да се изучаватъ само онѣзи дисциплини, които сѣ свързани сѣ тѣлесното възпитание. Възпитаницитъ на едно такова училище трѣбва да получатъ по-широка обща култура, която тѣ трѣбва да придобиятъ преди всичко затова, защото тѣ сѣ бѣдещи хора сѣ висше образование и, следователно, трѣбва да иматъ онака по-широка култура, която ще имъ е необходима при изпълнението на тѣхната работа въ връзка сѣ тѣлесното възпитание. Тази по-широка култура тѣ не могатъ да я добиятъ, освенъ пакъ въ Университета.

Въпросътъ би билъ малко по-инакъ сложенъ, ако имаме нѣкъде другаде въ България втори факултетъ — историко-филологически или физико-математически, защото се касае за тѣхъ. Тогава азъ бихъ билъ привърженикъ да се постави въ провинцията Висшето училище за тѣлесно възпитание, обаче случаятъ не е такъвъ. Ние имаме единъ единственъ Университетъ, където може да се добие това по-широко образование, специално въ историко-филологическия и физико-математическия факултети. По тази причина не е възможно да създадемъ това училище на друго мѣсто, освенъ ако едновременно сѣ него създадемъ тамъ и историко-филологически и физико-математически факултети.

По другъ начинъ въпросътъ не може да се разреши, защото не се касае да се преподаватъ само отдѣлни дисциплини, да получатъ ученицитъ на това висше училище известни общи пѣния по история, филология, физика,

математика и т. н., а тѣ трѣбва да бѣдатъ подготвени по всички дисциплини, които се застъпватъ въ тѣзи два факултета и които ще имъ дадатъ възможностъ, наредъ сѣ преподаването на тѣлесно възпитание, да преподаватъ и други предмети, сѣ които да допълнятъ своитъ часове.

Макаръ и да се изтъква, че за въ бѣдеще ние ще имаме много повече нужда отъ учители по тѣлесно възпитание, което е вѣрно, въ всѣки случай както сѣ създадени нашитъ програми за училищата, където учителитъ по физическо възпитание ще отидатъ да работятъ, тѣ не ще иматъ достатъчно часове, за да запълнятъ изискванията по закона за народното просвѣщение. По тази причина тѣзи учители, които ще излѣзатъ отъ училището за тѣлесно възпитание, трѣбва да иматъ и втора специалност. Както казахъ, тази втора специалност не може да се добие на друго мѣсто, освенъ въ историко-филологическия и физико-математическия факултети. Ние не можемъ да отворимъ, наредъ сѣ курсоветъ по тѣлесно възпитание, въ другъ градъ на България и всички онѣзи курсове, които сѣ предвидени въ историко-филологическия и физико-математическия факултети, за да могатъ възпитаницитъ на това училище да добиятъ това допълнително образование, което тѣ ще добиятъ въ София.

По тѣзи съображения азъ сѣмтамъ, че е невъзможно Висшето училище за тѣлесно възпитание да бѣде открито на друго мѣсто, освенъ въ София. Ето защо не мога да се съглася сѣ предложението на уважаемиятъ господа д-ръ Никола Минковъ и Екимъ Екимовъ. (Ръкоплѣскания)

Председателъ Христо Калфовъ: Г-да народни представители! Ще поставя на гласуване предложението, направено отъ г-нъ д-ръ Никола Минковъ, сѣ което г-нъ министър-председателъ не е съгласенъ. Това предложение, както чухте, се състои въ това, Висшето училище за тѣлесно възпитание да се открие въ гр. Русе.

Христо Статевъ: Той не го е направилъ формално.

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Които приематъ заглавието и чл. 1 на законопроекта, както се докладваха, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 2. Училището се намира подъ върховния надзоръ и подъ върховното ръководство на Министерството на народното просвѣщение.“

Въ този членъ комисията направи следното измѣнение: следъ думитъ „надзоръ и“ се заличаватъ думитъ „подъ върховното“.

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 3. Целъта на училището е:

а) да дава висше образование по тѣлесно възпитание; б) да проучва и да насочва научно развитието на тѣлесното възпитание въ страната; в) да насажда сѣдъ българския народъ тѣлесна култура и да задълбочава нравственото и държавно-гражданското възпитание.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„II. Устройство.

Чл. 4. Въ училището се изучаватъ следващитъ теоретически науки, разпредѣлени въ четири катедри и следващитъ практически предмети, разпредѣлени въ петъ групи:

1. Здравни науки — анатомия, биология, антропология, физиология и физиология на тѣлеснитъ упражнения, хигиена и хигиена на тѣлеснитъ упражнения, първа медицинска помощъ, изправителна гимнастика и масажи — една катедра.

2. Тѣлесно възпитание — история на тѣлесното възпитание, теория на тѣлеснитъ упражнения, методика на тѣлеснитъ упражнения (сѣ практика) — една катедра.

3. Общо възпитание — българознание (сѣ огледъ на държавно-гражданско възпитание, български езикъ и литература, българска история и отечествена география, българска култура и битъ — сѣ устни и писмени упражне-

ния), обща психология и психология на тѣлеснитѣ упражнения и на отдѣлнитѣ възрасти, обща педагогика и възпитание чрезъ тѣлесни упражнения — една катедра.

4. Организация на тѣлесното възпитание — съвременна организация на тѣлесното възпитание въ свѣта, законодателство въ връзка съ организациитѣ за тѣлесно възпитание, организацията „Бранникъ“, правилознание, познания по организиране на станове, лѣтовища, детски игрища, излети, събори, състезания и др., строежъ и уредба на мѣста за упражняване, пособия за тѣлесни упражнения — една катедра.

5. Обща тѣлесна подготовка, специална и земна гимнастика, игра на уреди, вдигане тежести, музика, хора, танци и скициране — една група.

6. Лека атлетика и игри — една група.

7. Воденъ спортъ, зименъ спортъ, планинарство, полски срѣжности и игри, моделно строителство, безмоторно летене — една група.

8. Борба, боксъ, фехтовка, джиу-джицу, стрелба — една група.

9. Чуждѣ езикъ (по изборъ) — нѣмски, френски, английски или италиански — една група.

Забележка. По нѣкои предмети, въ допълнение на редовнитѣ практически занимания, се уреждатъ и тренировачни курсове.

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 5. Нови катедри и група предмети се откриватъ само по законодателенъ редъ, а нови отдѣлни предмети се въвеждатъ по решение на академическия съветъ съ одобрение на министерството.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 6. Обучението по теоретическитѣ науки и по практически предмети се води по учебенъ планъ, изработенъ отъ академическия съветъ и одобренъ отъ министерството.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 6, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 7. За нуждитѣ на обучението при училището, съ съдействие на университета „Св. Климентъ Охридски“, Дирекцията на народното здраве и „Бранникъ“, се уреждатъ научни институти, сборки по анатомия, физиология, антропология и хигиена, кабинети, библиотека, както и салони, игрища, басени, стрелбища, работилници, пансиони за девизи и за младежи и други.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 7, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 8. Съ разрешение на Министерството на народното просвѣщение, училището урежда нарочни курсове за подготовка на ръководители по тѣлесно възпитание въ различни организации, за учител-лѣкари, за спортни лѣкари, за опрѣсняване на познанията на учителитѣ по тѣлесно възпитание, за опознаване военни лица съ тѣлесното възпитание и при други случаи, които по преценка на министерството се окажатъ необходими.“

Курсоветѣ за подготовка на ръководители по тѣлесно възпитание се уреждатъ, както следва:

а) за различнитѣ организации — по искане на организацията „Бранникъ“.

б) за учители-лѣкари, за спортни лѣкари и за опрѣсняване на познанията на учителитѣ по тѣлесно възпитание — по искане на министра на народното просвѣщение.

в) за опознаване на военни лица — по искане на министра на войната.

г) за всички други случаи — по искане на министра на народното просвѣщение.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 9. Възпитаниитѣ на училището следватъ задължително за втора специалностъ четири семестра въ физико-математическия или историко-филологическия факултетъ

на университета „Св. Климентъ Охридски“, въ Музикалната или въ Художествената академия — на общо основание като полагатъ и съответнитѣ изпити.

Студенти отъ физико-математическия и историко-филологически факултетъ на университета „Св. Климентъ Охридски“ и отъ Музикалната или Художествената академия могатъ да следватъ на общо основание тѣлесно възпитание въ продължение на четири семестра въ училището, за да добиятъ втора или трета специалностъ, като полагатъ и съответнитѣ изпити.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 9, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 10. Общата административна служба въ училището се извършва отъ секретаръ, който е началникъ на цѣлата канцелария.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 10, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 11. Смѣтитѣ се водятъ отъ контрольоръ по отчетността съ нуждното число служители.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 11, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„III. Управление.

Чл. 12. Прѣкото управление на училището се повѣрва на академическия съветъ, начело съ директоръ. Директорътъ е по право представителъ на училището и председателъ на академическия съветъ.

Той се избира отъ съвета между редовнитѣ професори за три години въ края на м. юний всѣка трета година и се втвърждава съ заповѣдъ на министра на народното просвѣщение; едно и сѣщо лице може да се преизбира.

Директорътъ привежда въ изпълнение решенията на академическия съветъ и упражнява надзоръ върху всички служби и действия въ училището. Той назначава изпитни и други комисии, които председателствува — самъ или съ свой замѣстникъ.

Когато директорътъ отсъствува, замѣства го съ всички негови права и длѣжности поддиректорътъ.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 12, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 13. Академическия съветъ се състои отъ директора и академическия персоналъ (чл. 16, буква „а“) безъ частнитѣ доценти.

Когато се решаватъ въпроси, имащи връзка съ основнитѣ начала на организацията „Бранникъ“, въ съвета участвува и главниятъ ръководителъ на „Бранникъ“.

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 13, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 14. Съветътъ, който се свиква на заседание отъ директора, обсъжда и решава общи въпроси относно развитието и напредъка на училището, изработва правилници, учебенъ планъ и програми, произнася се по произведени състезания и по повишения на преподавателския персоналъ, упражнява общъ надзоръ върху учебната работа, взема решения за откриване на нови катедри и на групи предмети и за въвеждане на нови отдѣлни предмети, избира и препорѣчва на министерството за назначаване помощенъ персоналъ и лѣкарь, опрѣдѣля броя на студентитѣ, взема решения за нуждитѣ на библиотеката, музея, институтитѣ, за уреждане на нарочни курсове, за печатни издания, управлява училищнитѣ имущества, грижи се за успѣха и поведението на студентитѣ, утвърждава и прилага дисциплинарни наказания, грижи се за подобрене на условията за преподаване и опрѣдѣля ръководители на класоветѣ, въ края на всѣка учебна година съставя изложение за положението на училището и изработва до края на м. августъ бюджетопроекта за следната бюджетна година, който представя на министра на народното просвѣщение, опрѣдѣля единъ отъ преподавателитѣ за завеждащъ практикескитѣ занимания.

Въ началото на всяка учебна година академическият съвет избира извъ своята сръда постоянни комисии: за учебните продукции и обществените прояви, за фондовете, за редактиране на годишника на училището, за печатни издания и други.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 14, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 15. Решенията на академическия съветъ сж законни, когато присъствуватъ повече отъ половината членове и когато сж взети съ мнозинство. При изборъ, състезание, повишение или наказание на членове на академическия и помощен персоналъ гласуването е тайно.“

Комисията прибави къмъ чл. 15 следната нова алинея: „Решенията на академическия съветъ относно наредбитъ и правилниците по преподаванията, управлението, дисциплината, вътрешния редъ и домакинството на училището, относно бюджета, размъра на таксите и упражняването на дисциплинарната власт, както и относно назначението на преподавателския персоналъ влизатъ въ сила следъ утвърждаването имъ отъ министра на народното просвъщение.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 15, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„IV. Личенъ съставъ.“

Чл. 16. Личниятъ съставъ на училището се состои отъ:

а) академически персоналъ: редовни професори, извънредни професори, редовни доценти и частни доценти — за катедритъ и преподаватели — за групитъ практически предмети;

б) помощен персоналъ: учители, асистенти и лектори, и

в) административен персоналъ: секретаръ, лъкаръ, касиеръ, контролоръ по отчетността, домакинъ, управители на пансионитъ за девици и младежи и нуждното число технически лица, писари и прислужници.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 16, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 17. Редовнитъ професори сж титуляри на катедра, а преподавателитъ — на група практически предмети. Титуляритъ преподаватъ единъ или повече отъ съответнитъ теоретически науки или практически предмети и се грижатъ за правилното обучение по останалитъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 17, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 18. При всяка катедра или група практически предмети, освенъ титуляра, може да има и другъ академически и помощен персоналъ, чийто брой се опредъля отъ академическия съветъ и се одобрява отъ министра на народното просвъщение.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 18, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 19. Редовни професори, извънредни професори, редовни доценти, частни доценти и преподаватели могатъ да бждатъ лица съ съответно висше образование и съ доказана научна и практическа дейностъ, препоръчани отъ академическия съветъ следъ състезание и одобрение отъ министра на народното просвъщение. Редовнитъ и извънреднитъ професори, редовнитъ доценти и преподавателитъ се назначаватъ съ указъ по предложение на министра, а частнитъ доценти се назначаватъ съ заповъдъ отъ министра.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 19, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 20. Когато нъкоя катедра или група практически предмети се освободи, академическиятъ съветъ обявява състезание.

Въ състезанието за титуляръ на катедра могатъ да взематъ участие при еднакви условия извънредни професори, редовни и частни доценти и лица извън академическата сръда, отличили се съ научнитъ си трудове, а за титуляръ на група практически предмети пакъ при еднакви условия — учители, асистенти, лектори и лица извън помощния персоналъ.

Въ случай че при състезанието за катедра не се окаже подходящо лице за редовенъ професоръ, обявява се състезание за извънреденъ професоръ или за редовенъ доцентъ, който временно заема катедрата. Ако нъкое отъ обявенитъ състезания не се състои, академическиятъ съветъ поканва, съ одобрение на министра, подходящо лице да завежда временно катедрата, като частенъ доцентъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 20, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 21. Редовнитъ доценти, следъ като прослужатъ петъ години въ училището, чрезъ състезание могатъ да бждатъ повишени въ извънредни професори.“

Въ този членъ комисията направи следното измънение: следъ думата „прослужатъ“ се прибавятъ думитъ „най-малко.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 21, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 22. При състезанията за редовни и извънредни професори се оценява цълата научна и педагогическа дейностъ на кандидатитъ и научнитъ имъ трудове, а при състезанията за редовни доценти, частни доценти и преподаватели се оценява научната и педагогическа дейностъ на кандидатитъ и представенъ нароченъ наученъ трудъ.

При състезанията за преподаватели, безъ състезанията по групата чужди езици, се оценяватъ още практическата дейностъ и личнитъ тълесни качества на кандидатитъ.

Оценката се извършва съ обосновани писмени доклади отъ две лица отъ сжщата или сродна специалностъ, избрани между членоветъ на академическия съветъ. Най-малко единиятъ отъ двата доклада тръбва да е положителенъ.

Когато се получи равногласие, гласуването се повтаря въ следващото заседание, при коего, ако се получи пакъ равногласие, смътъ се, че кандидатитъ губи избора.

Гласувалитъ сж ббли или недействителни бюлетини се смътатъ присъствували въ заседанието.

Кандидатътъ се смътъ избранъ, ако гласувалитъ положително за него сж повече отъ половината отъ присъствувалитъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 22, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 23. Лица, които сж известни съ научни трудове, могатъ да бждатъ поканени отъ академическия съветъ, съ одобрение на министра, да четатъ лекции по специалността си като частни доценти. Тъ се назначаватъ отъ министра съ заповъдъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 23, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 24. Асистентитъ тръбва да иматъ съответно висше образование; тъ се посочватъ отъ титуляритъ на катедри или на група практически предмети, одобряватъ се отъ академическия съветъ съ тайно гласуване и се назначаватъ съ заповъдъ отъ министра.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 24, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 25. Учителитъ тръбва да иматъ права на редовни гимназиални учители. Тъ се назначаватъ при катедритъ и при групитъ практически предмети съ заповъдъ на министра, по предложение на титуляритъ на катедри или на групи практически предмети, одобрено отъ академическия съветъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 25, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 26. За да се даде възможност на членовете на академическия и на помощния персонал да се усъвършенствуват, министърът, по препоръка на академическия съвет, може да ги командирова въ странство съ право на пътни пари. Командираните запазват мѣстата в старшинството си.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 26, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 27. За лектори се назначават, по препоръка на академическия съвет, съ заповѣд на министъра, лица съ или безъ висше образование, но съ технически познания, практическа вещина и опитност“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 27, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 28. За лѣкаръ на училището се назначава съ заповѣд на министъра, по предложение на академическия съвет, лице, което има доказанъ интересъ и познания по спортна медицина; лѣкарътъ завежда и медицинската станция при училището.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 28, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 29. Секретарътъ се назначава по предложение на академическия съветъ отъ министъра на народното просвѣщение, контролорътъ по отчетността — отъ министъра на финансите, а останалиятъ административенъ персоналъ — отъ директора.

Секретарътъ трѣбва да има висше образование, а касиерътъ — висше търговско образование.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 29, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 30. За провинения членовете на академическия и на помощния персоналъ се наказватъ дисциплинарно отъ академическия съветъ по писменъ докладъ на тричленна комисия, назначена отъ съвета. Единъ дисциплинаренъ правилникъ, изработенъ отъ съвета и одобренъ съ заповѣд на министъра, опредѣля реда, начина и степенитъ на наказанията.

Административниятъ персоналъ се наказва, съгласно съ закона за държавнитъ служители, отъ лицата, които го назначаватъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 30, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 31. „Академическиятъ, помощниятъ и административниятъ персоналъ въ училището се уволнява по същия редъ, по който се назначава.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 31, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 32. Редовнитъ професори се освобождаватъ отъ длъжностъ, когато навършатъ 60 години, а извънреднитъ професори, редовнитъ и частни доценти — 55 години, като и еднитъ и другитъ запазватъ всичкитъ си права за научна работа въ училището.

Преподавателитъ, следъ като навършатъ 45-годишна възраст, се освобождаватъ отъ училището. Онѣзи, които иматъ права на редовни гимназиални учители, се назначаватъ на свободни мѣста за постоянно въ София, безъ състезание.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 32, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„V. Учение и изпитъ.“

Чл. 33. Учението въ училището трае четири години — осемъ полугодия.

Учебната година започва на 15 септемврий и завършва на 14 септемврий следната година, а учебнитъ занятия се прекратяватъ на 1 августъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 33, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 34. Преподаванията въ училището ставатъ по нароченъ разписъ на семестри.

Презъ време на следването студентитъ участвуватъ задължително въ два курса по ски, въ единъ курсъ по воденъ спортъ, въ единъ станъ, както и въ практически упражнения, предвидени за различнитъ теоретически предмети.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 34, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 35. Учебната година се приключва съ изпитъ, а пълниятъ курсъ се завършва съ заключителенъ теоретически и практически изпитъ по задължителнитъ предмети и по практическия предметъ, избранъ за специалностъ, и съ научна писмена дипломна работа.

Лицата, завършили успѣшно училището, получаватъ диплома, въ която се отбелязва общиятъ успѣхъ и успѣхътъ по специалността, както и успѣхътъ на втората и третата специалностъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 35, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 36. Размѣртъ на учебнитъ, изпитнитъ, пансионитъ и други такси, както и размѣртъ на лекторското възнаграждение, се опредѣля всѣка година въ бюджета на държавата.

Въ учебнитъ такси се включватъ и сумитъ за задължително училищно облѣкло и застраховка.

Освобождаватъ се отъ учебна такса студентитъ, чиито родители сѫ признати отъ общинитъ за бедни и иматъ общъ успѣхъ добъръ (4). Студентитъ, добили право на облекчения по други закони, се ползуватъ съ тия облекчения и въ училището.“

Въ този членъ комисията направи следнитъ измѣнения:

Въ първата алинея думитъ: „въ бюджета на държавата“ се заличаватъ, а се прибавятъ думитъ „по решение на академическия съветъ“.

Накрая се прибавя нова алинея: „половината отъ такситъ се използватъ по особенъ правилникъ за нуждитъ на училището, а другата половина се внася на приходъ въ държавното съкровище.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 36, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 37. Лицата, завършили Висшето училище за тѣлесно възпитание, се ползуватъ съ правата на завършили висше учебно заведение.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 37, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„VI. Студенти.“

Чл. 38. Броятъ на студентитъ се опредѣля въ края на всѣка учебна година отъ академическия съветъ и се одобрява отъ Министерството на народното просвѣщение.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 38, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 39. Въ училището постѣпватъ съ приеменъ изпитъ и следъ медицински прегледъ младежи и девизи, завършили гимназия и не по-възрастни къмъ 15 септемврий на съответната учебна година отъ 23 пълни години за младежитъ и 21 пълни години за девизитъ. Всички възпитаници на училището задължително живѣятъ въ училищнитъ пансиони.

Завършилитъ Школата за запасни офицери при равни условия се предпочитатъ, като не се подлагатъ на приеменъ изпитъ, а само на медицински прегледъ.

Не могатъ да бѣдатъ студенти лица, които заематъ държавна, държавно-автономна или общинска служба, съ изключение на служители, изпратени въ училището като държавни стипендианти.

Ако впоследствие се установи, че нѣкой студентъ е нарушил постановленията на предходната алинея, семестритъ му се унищожаватъ административно, а ако е получилъ диплома, последната се унищожава служебно, като актътъ за унищожението се обнародва въ „Държавен вестникъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 39, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 40. Въ кръга на задачите на училището студентитъ могатъ да образуватъ академически сдружения, съ одобрение на академическия съветъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 40, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 41. Студентитъ, завършили училището и отличили се съ успѣхъ и трудолюбие, могатъ да се изпратятъ, по препорѣка на академическия съветъ, отъ Министерството на народното просвѣщение, или отъ други министерства въ чужбина за усвѣршенствуване.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 41, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 42. По препорѣка на академическия съветъ Министерството на народното просвѣщение може да отпусне помощи или стипендии на даровити бедни студенти.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 42, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„VII. Дисциплина.

„Чл. 43. Студентитъ сѣ длѣжни да посещаватъ редовно записанитъ лекции и практически упражнения. За три неизвинени отсъствия по теоретическитъ или практическитъ занятия, семестрътъ не се завѣршава.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 43, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 44. За нарушение на закона и правилницитъ, студентитъ отговарятъ дисциплинарно предъ академическия съветъ.“

Нѣкой студентъ не може да бѣде наказанъ, преди да даде писмени или устни обяснения.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 44, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 45. За провинения отъ общъ характеръ студентитъ отговарятъ предъ законитъ на страната, като всички български граждани, но подлежатъ и на дисциплинарно наказание дотолкова, доколкото провиненията ги засѣгатъ като студенти и се отразяватъ зле върху името на училището.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 45, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 46. Когато академическия съветъ намѣри за необходимо, може да реши, да се преустановятъ изцѣло или отчасти лекциитъ. Това решение влиза въ сила, следъ като бѣде одобрено отъ министра на народното просвѣщение.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 46, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„VIII. Издрѣжка и общи разпорѣдби.

„Чл. 47. Висшето училище за тѣлесно възпитание се издѣржава отъ суми, предвидени по бюджета на Министерството на народното просвѣщение.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 47, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 48. Подробности по обучение, изпититъ, вътрешния редъ, дисциплината, дисциплинарнитъ наказания на студентитъ, устройството и управлението на разнитъ фондове, сбиркитъ, институтитъ и др. се уреждатъ съ общъ правилникъ, изработенъ отъ академическия съветъ и утвърденъ съ указъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 48, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„Чл. 49. Училището има свой закривникъ и свой праздникъ“, които се опредѣлятъ отъ академическия съветъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 49, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Марко Сакарски: (Чете)

„IX. Преходни наредби.

Чл. 50. Първитъ четири редовни професори — по единъ за всѣка катедра — и единъ преподавателъ се избиратъ по установения въ тоя законъ редъ отъ комисия въ съставъ: титуляритъ на катедритъ по физиология, биология и педагогика — всички отъ Университета „Св. Климентъ Охридски“, назначени съ заповѣдъ на министра. Единъ отъ избранитъ редовни професори и преподаватели трѣбва да има висше медицинско, единъ — висше педагогическо образование и останалитъ трима — висше образование по тѣлесно възпитание. Срокътъ за представяне на научнитъ трудове е единъ месецъ, смѣтанъ отъ деня на обявяване на състезанието. Следъ представяне на трудоветъ комисията се произнася най-късно въ двумесеченъ срокъ.

Единъ отъ четирмата редовни професори се назначава отъ министра на народното просвѣщение за директоръ, а всички избрани съставятъ първия академически съветъ.

Първитъ назначени петъ лица поематъ управлението и полагатъ грижи за назначаване на останалия персоналъ, за изработване на учебния планъ и програми, и изобщо да поставятъ въ действие всички постановления на тоя законъ.“

Въ първата алинея, на осмия и деветия редъ, комисията заличи думата „педагогическо“ и остава само „висше образование“. Значи, професоръ и преподавателъ въ това училище може да бѣде всѣки, който е работилъ въ тая областъ, независимо отъ това, какво висше образование има, дали педагогическо, дали юридическо, дали друго нѣкакво, стига да е далъ доказателства, написали трудове или по другъ начинъ, че е направилъ нѣщо въ тая областъ.

При разглеждането на тоя членъ комисията се занимава и съ другъ единъ въпросъ, повдигнатъ отъ учителитъ, които сега преподаватъ тѣлесно възпитание въ нашитъ гимназии и прогимназии. Тѣ искаха да се опредѣли тѣхното положение въ новия законъ. Обаче комисията, като взема предвидъ, че тоя законъ е специаленъ за Висшето училище за тѣлесно възпитание, че не се отнася за тѣхъ, че тѣхното положение като учители може да се уреди само съ общия законъ за народното просвѣщение; отъ друга страна, като взема предвидъ, че преподавателитъ по тѣлесно възпитание у насъ засега сѣ свършено малко, че скоро нѣма да може да се попълни тѣхното число, че питомцитъ на това висше училище ще излѣзатъ следъ петъ години и чакъ тогава може да става въпросъ да се занимаемъ съ тѣхното положение — поради всичко това комисията просто не се занимава, въ тия преходни наредби, съ тѣхното положение, като смѣтна, че не навреме е повдигнатъ тоя въпросъ.

Деянъ Деяновъ: Има много видове висше образование. Кой ще опредѣли, какъвъ видъ висше образование трѣбва да има лицето?

Докладчикъ Марко Сакарски: Въ законопроекта бѣше казано „висше педагогическо образование“, но въ комисията се заличи думата „педагогическо“.

Деянъ Деяновъ: Какъ ще се разбере тогава, какво висше образование трѣбва да има лицето?

Докладчикъ Марко Сакарски: Академическия съветъ ще опредѣли какво висше образование.

Деянъ Деяновъ: Това е свършено неясно.

Докладчикъ Марко Сакарски: Така се прие отъ комисията. Азъ дадохъ кратки обяснения по този въпросъ. Ще се избере този, който е далъ доказателства, че е работилъ въ областта на физическото възпитание.

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Деянъ Деяновъ.

Деянъ Деяновъ: Казвамъ, че нѣкой трѣбва да определи, какво висше образование трѣбва да има лицето, и следъ като се определи това лице, тогава то ще представи своитѣ трудове на комисията. Затова предлагамъ този изразъ „висше образование“ да остане въ края на изречението, като се прибавятъ думитѣ: „определено отъ министра на народното просвѣщение“. Значи, да стане: „висше образование, определено отъ министра на народното просвѣщение“. Иначе ще бѣде свършено неясно.

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата г-нъ министър-председателъ.

Министър-председателъ Богданъ Филовъ: Г-да народни представители! По този текстъ станаха разисквания въ комисията и се реши да не се определя какво ще бѣде висшето образование на лицето, което ще заеме една отъ катедритѣ, защото въ чл. 4, където се изброява какви ще бѣдатъ катедритѣ, имаме една група предмети, където се предвиждатъ твърде много и различни специалности. Това е именно точка 3 на чл. 4. Тамъ е казано: (Чете) „Общо възпитание — българознание (съ огледъ на държавно-гражданско възпитание, български езикъ и литература, българска история и отечествена география, българска култура и битъ — съ устни и писмени упражнения), обща психология и психология на тѣлеснитѣ упражнения и на отдѣлнитѣ възрасти, обща педагогия и възпитание чрезъ тѣлесни упражнения — една катедра.“

Имаше се предвидъ, че тукъ сѣ включени нѣколко специалности, които не може да се обхванатъ само съ една дума. По тази причина комисията реши, отъ кандидата за една отъ катедритѣ да се иска само висше образование. Оставя се пълна свобода да се заеме тази катедра отъ човѣкъ съ висше образование, било по биология, било по психология, било по история, било по нѣкой отъ физико-математическитѣ предмети. Даже, каза се, че може катедрата да се заеме и отъ човѣкъ юристъ, който се е занимавалъ съ тѣзи предмети. Поради това се остави за една отъ катедритѣ да се иска само висше образование, да може да се явятъ на състезание за нея хора, които иматъ по-обща подготовка, безъ огледъ на тѣхната специалностъ.

По тази причина предложението, което прави г-нъ Деяновъ, не може да бѣде прието. Ако можеше да се определи предварително каква специална подготовка трѣбва да има това лице, това щѣше да бѣде казано тукъ, въ закона. Въ първоначалния проектъ бѣше казано, че лицето трѣбва да има висше образование по психология, но впоследствие се измени, защото психологията е една специалност, която съвсемъ не обгръща предметитѣ, които сѣ предвидени въ тази група. Затова комисията реши да се остави пълна свобода при явяването на кандидата за тази катедра и да остане да се прецени дали даденъ кандидатъ има обща подготовка, за да може да заеме тая катедра.

По тѣзи съображения комисията реши да се заличи специалността, да не се определя какво да бѣде висшето образование на кандидата и да се иска отъ него само да има висше образование, като се има предвидъ, че това висше образование трѣбва да заѣма една отъ изброенитѣ въ тази група дисциплини. Ако се държи да бѣде определено какво висше образование трѣбва да има кандидатътъ, би трѣбовало да кажемъ, че трѣбва да има висше образование по историко-филологическитѣ дисциплини, по медицинскитѣ дисциплини, по правото и т. н., но нѣма смисълъ да се изброяватъ всички дисциплини. Тѣзи бѣха съображенията, които накареха комисията да заличи специалността.

Деянъ Деяновъ: Извинявамъ се, г-не министри, но трѣбва да попитамъ още единъ пътъ: могатъ ли да се състезаватъ всички съ висше образование за това мѣсто?

Министър-председателъ Богданъ Филовъ: Могатъ да се състезаватъ, стига да иматъ нуждитѣ познания по дисциплинитѣ, които сѣ изброени въ точка 3 на чл. 4.

Деянъ Деяновъ: На практика ще бѣде много мѣсто.

Председателъ Христо Калфовъ: Г-да народни представители! Понеже г-нъ Деяновъ не е направилъ предложението си въ нуждната форма, съгласно правилника, азъ нѣма да го положа на гласуване, а ще положа на гласуване чл. 50, както се докладва.

Който приематъ чл. 50, както се докладва отъ г-на докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е окончателно приетъ.

Минаваме на точка девета отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за укрепяване пороищата и залесяването въ България.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Г-да народни представители! Ще ви докладвамъ отдѣлнитѣ членове на законопроекта така, както сѣ приети отъ комисията. (Чете)

„ЗАКОНЪ

за укрепяване пороищата и залесяването въ България

Глава I.

Цель.

Чл. 1. Настоящиятъ законъ има за цель да осигури:

а) пълното изпълнение на мѣроприията по укрепяване пороищата и залесяването въ поройнитѣ области и порѣчия, и

б) създаването на горски ивици и комплекси съ защитно значение за околнитѣ земи, пѣтища и др. и на паркови гори и горски пояси въ околността на населенитѣ мѣста за украса и въ интереса на народното здраве.“

Въ чл. 1, буква „а“, накрая се премахва буквата „и“ и се поставя точка и запетая. Въ буква „б“ следъ думитѣ: „пѣтища и др.“ се поставя запетая и следъ буквата „и“ се започва на новъ редъ, като се поставя точка в) и се прибавя думата „създаването“.

Председателъ Христо Калфовъ: Който приематъ заглавието и чл. 1 на законопроекта, както се докладваха, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Глава II.

Предметъ.

Чл. 2. Предметъ на настоящия законъ сѣ земитѣ:

а) въ границитѣ на охранителнитѣ и строгоохранителни периметри, съгласно членове 25 и 26 отъ закона за горитѣ;

б) върху които е необходимо да бѣдатъ създадени защитни горски ивици и комплекси, за да се подобриятъ условията за земеделското производство или да се защитятъ населени мѣста, съобщителни сръдства, съоръжения и др., и

в) въ близостъ на населенитѣ мѣста, чието залесяване е наложително отъ здравно и естетично (украсно) гледнище.“

Въ чл. 2, буква „в“, думата „естетично“ и скобитѣ се изхвърлятъ.

Председателъ Христо Калфовъ: Който приематъ заглавието на глава втора и чл. 2, както се докладваха, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 3. Създаването на защитни гори става върху държавни, общински и други обществени земи, а въ крайни случаи и върху частни имоти. Частнитѣ имоти се замѣнятъ съ държавни или общински земи и гори или се отчуждаватъ по реда, предвиденъ въ чл. 33 на закона за горитѣ.“

При извършване комасацията на земитѣ въ землището на всѣко населено мѣсто се прави задължително предварителна преценка върху нуждата отъ защитни гори, следъ което се отдѣлятъ земи за тая цель.

Опредѣленитѣ земи за защитни гори се обявяватъ за охранителни периметри по реда, предвиденъ въ членове 20 и 25 на закона за горитѣ.“

Въ чл. 3, следъ думитѣ: „защитни гори“ се прибавятъ думитѣ: „и горски пояси“.

Алинея втора на чл. 3 се изменя така: „При извършване комасацията на земитѣ въ землището на всѣко населено

мѣсто, комисията, предвидена въ чл. 45 на закона за кадастъръ и комасация, попълнена съ представителъ на горската власт, при нужда, има право да опредѣля подходящи земи за създаване на защитни гори, като за тая цел се отдѣлятъ 5% отъ площта на земята, съ които участвува всѣки стопанинъ въ комасацията. Срещу така отдѣлената площ стопанитѣ получаватъ равностоеенъ дялъ въ обектитѣ, опредѣлени за залесяване, които тѣ сж длѣжни да залесятъ по начинъ и въ срокъ, опредѣленъ отъ горската власт.

На стопанитѣ, които не изпълнятъ това задължение, се отнематъ даденитѣ имъ въ залесителнитѣ обекти парцели, безъ право на обезщетение. Така отнетитѣ парцели се причисляватъ къмъ поземления фондъ, като залесяването имъ се извършва отъ държавата.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 4. Въ землището на населенитѣ мѣста, въ чиято непосредствена близостъ липсватъ гори, общинитѣ се задължаватъ, въ срокъ до една година отъ влизането въ сила на настоящия законъ, да опредѣлятъ подходящи мѣста, предимно пустѣщи и малоценни земи, за създаване на паркови гори и горски пояси. Тия гори трѣбва да иматъ следната най-малка площ:

за населени мѣста до 10.000 жители — 100 декара и
за населени мѣста надъ 10.000 жители — 300 декара.

Земята за паркови гори се обявяватъ за охранителни периметри по реда, предвиденъ въ членове 20 и 25 отъ закона за горитѣ.

Въ чл. 4 следъ думата: „общинитѣ“ се прибавя запетая и думитѣ: „респективно селско-стопанскитѣ комитети.“

Въ сѣщия членъ следъ думитѣ: „подходящи мѣста“ се премахва точката и думата „предимно“, а се поставятъ думитѣ: „отъ опредѣлената по чл. 9 отъ закона за подобрене и увеличение на работната земя площъ“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 4, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Глава III.

Организация и изпълнение на работитѣ.

Чл. 5. Рѣководството и общия надзоръ на работитѣ за постигане на целитѣ, изброени въ чл. 1 отъ настоящия законъ, принадлежатъ на Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти — Дирекция на горитѣ и лова.

Въ чл. 5 думата „общия“ се замѣня съ думата „общинитѣ“.

Въ сѣщия членъ накрая следъ думата „лова“ се поставя запетая и думитѣ: „като за целта се създава нароченъ отдѣлъ за укрепяване пороищата и залесяването съ необходимия брой служби“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ заглавието на глава трета и чл. 5, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 6. Всички мѣроприятия отъ техническо-укрепително и горско-културно естество за трайно отстраняване накопнитѣ действия на пороитѣ и за възстановяване производителната способностъ на проройнитѣ земи се организиратъ и извършватъ отъ Отдѣла за укрепяване пороищата и залесяването при Дирекцията на горитѣ и лова.“

Чл. 6 се премахва изцѣло.

Чл. 7 става чл. 6. (Чете)

„Чл. 7. Въ силно поройнитѣ области се откриватъ, като възнущи поддѣления на Отдѣла за укрепяване пороищата и залесяването, специални бюра и секции, районитѣ на които не сж въ зависимостъ отъ административното дѣлене на страната.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 7, който става чл. 6, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 8 става чл. 7. (Чете)

„Чл. 8. Секцията за укрепяване пороищата и залесяването извършватъ всички работи въ връзка съ постигнитѣ цели, изброени въ чл. 1 на настоящия законъ. Тамъ, кдето нѣма такива секции, тия работи се извършватъ отъ съответнитѣ лесничейства.“

Въ началото на този членъ думата „Секцията“ се замѣня съ думата „Секциитѣ“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 8, който става чл. 7, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 9 става чл. 8. (Чете)

„Чл. 9. За системното и планоно укрепяване на поройнитѣ области и порѣчия въ страната, въ опредѣленъ редъ, съобразно на нуждата отъ тѣхното заздравяване, се изработва „Обща държавна програма за укрепяване пороищата и залесяването въ България.“

Въ този членъ следъ думитѣ „тѣхното заздравяване“ се изхвърлятъ думитѣ: „се изработва „Обща държавна програма за укрепяване пороищата и залесяването въ България“ и се прибавя изразътъ: „Отдѣлтѣ за укрепяване пороищата и залесяването изработва „Обща държавна програма за укрепяване пороищата и залесяването въ България“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 9, който става чл. 8, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 10 става чл. 9. (Чете)

„Чл. 10. За обсъждане и решаване въпроситѣ, свързани съ съставянето и изпълнението на общата държавна програма за укрепяване пороищата и залесяването, съ целъ да се постигне трайно сътрудничество между различнитѣ учреждения и служби при Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти — Дирекция на горитѣ и лова, се учредява „Технически съветъ по укрепяване пороищата и залесяването въ България“, въ съставъ: председател — директорътъ на горитѣ и лова и членове — началникътъ на отдѣла за укрепяване пороищата и залесяването и рѣководителитѣ на останалитѣ служби при Дирекцията на горитѣ и лова, юрисконсултътъ, началникътъ на бюджетно-контролния отдѣлъ и началникътъ на отдѣла за вътрешно преселване и заселване и на водитѣ при Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти, началникътъ на отдѣлъ за поддържане на желѣзопѣтнитѣ линии при Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата, началникътъ на отдѣла водни строежи, пѣтица и постройка на нови желѣзопѣтнитѣ линии при Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството, началникътъ на службата обществени бедствия и на административния отдѣлъ при Министерството на вътрешнитѣ работи и народното здраве.

При обсъждане на въпроси, интересувачи други ведомства, въ състава участвуватъ и тѣхни представители.

Вмѣсто началникитѣ на отдѣли и служби, въ заседанията на техническия съветъ могатъ да участвуватъ тѣхни представители.

Секретаръ на съвета е служебно лице отъ Отдѣла за укрепяване пороищата и залесяването.

Този членъ се измѣня така: „Обсъждането и решаването на въпроситѣ, въ връзка съ съставянето и изпълнението на общата държавна програма за укрепяване пороищата и залесяването, съ целъ да се постигне трайно сътрудничество между Дирекцията на горитѣ и лова и различнитѣ служби при Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти, както и съ другитѣ министерства, става отъ Постоянния горски съветъ, съ участието на: юрисконсулта, началника на бюджетно-контролния отдѣлъ и началникътъ на отдѣла за цѣлостно подобрене на работната земя и на водитѣ при Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти, началника на Отдѣлъ за поддържане на желѣзопѣтнитѣ линии при Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата, началникътъ на отдѣла водни строежи, пѣтица и постройка на нови желѣзопѣтнитѣ линии при Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството, началникътъ на службата обществени бедствия и на административния отдѣлъ при Министерството на вътрешнитѣ работи и народното здраве.

При обсъждане на въпроси, интересувачи други ведомства, въ съвета участвуватъ и тѣхни представители.

Вмѣсто началникитѣ на отдѣли и служби, въ заседанията на съвета могатъ да участвуватъ тѣхни представители.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 10, който става чл. 9, както се докладва, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 11 става чл. 10. (Чете)

„Чл. 11. Техническиятъ съветъ дава мнение по следните въпроси:

а) съставянето и измѣнението на общата държавна програма за укрепяване пороищата и залесяването;

б) правилно използване на отпускнатитъ за изпълнението на програмата сѣдства, като и за намирането на нови;

в) издаденитъ наредби и правилници по изпълнението на общата програма;

г) размѣра на участието на отдѣлнитъ ведомства въ разходитъ по извършване на предвиденитъ въ програмата укрепителни работи;

д) въпроситъ, свързани съ групирането и изселването на колибарски селища отъ поройнитъ области, и

е) създаване на защитни гори.“

Въ този членъ, буква „а“, думитъ: „съставянето и измѣнението“ се замѣнятъ съ думитъ: „цѣлостта и цялостта“.

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 11, който става чл. 10, както се докладва, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 12 става чл. 11. (Чете)

„Чл. 12. Техническиятъ съветъ се свиква на заседание по нареждане на министра на земедѣлието и държавнитъ имоти.

Решенията на съвета по точки „а“, „б“, „в“, „д“ и „е“ на членъ 11 отъ настоящия законъ се изпълняватъ следъ одобрението имъ отъ министра на земедѣлието и държавнитъ имоти, а по точка „г“ — отъ Министерския съветъ.“

Алчинея втора на този членъ се измѣня така: „Решенията на съвета по точки „а“, „б“, „в“ и „е“ на чл. 10 отъ настоящия законъ се изпълняватъ следъ одобрението имъ отъ министра на земедѣлието и държавнитъ имоти, а по точки „г“ и „д“ — отъ Министерския съветъ“.

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 12, който става чл. 11, както се докладва, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 13 става чл. 12. (Чете)

„Чл. 13. Въ околийскитъ центрове се учредяватъ околийски технически комитети по укрепяване пороищата и залесяването, въ съставъ: началникътъ на съответната секция по укрепяване пороищата и залесяването или мѣстниятъ лесничей, инженерътъ по водитъ, околийскиятъ инженеръ, околийскиятъ агрономъ, секционниятъ инженеръ по поддържането на желѣзопѣтнитъ линии и околийскиятъ управителъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 13, който става чл. 12, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 14 става чл. 13. (Чете)

„Чл. 14. Околийскитъ технически комитети даватъ мнение и преценка върху нуждата отъ:

а) укрепяването на известни порои въ околията, подредени по степенъта на тѣхната поройностъ и опасностъ, и опредѣлятъ процентно размѣра на вредитъ, които се причиняватъ на съоръженията мѣроприятитъ и стопанствата на различнитъ ведомства и на засегнатитъ населени мѣста;

б) създаване на защитни горски ивици и комплекси, и

в) отъ оправяне (коригиране) и очистване на естествено или изкуствено задръстенитъ или стѣснени легла на пороитъ въ землището на всѣко населено мѣсто, както и по въпроса, дали това, а се извърши отъ и за смѣтка на брѣгособственицитъ съ или безъ помощта на държавата или съответната община.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 14, който става чл. 13, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 15 става чл. 14. (Чете)

„Чл. 15. Мненията и препорѣжитъ на околийскитъ комитети се протоколиратъ и се представятъ въ Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти за разглеждане отъ техническия съветъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 15, който става чл. 14, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 16 става чл. 15. (Чете)

„Чл. 16. Околийскитъ комитети се свикватъ по починъ на съответнитъ началници на секции за укрепяване пороищата и залесяването или лесничей.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 16, който става чл. 15, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 17 става чл. 16. (Чете)

„Чл. 17. По починъ на кметовѣтъ и съ съдействието и сътрудничеството на учителитъ, свещеницитъ, кооперациитъ, туристическитъ, ловнитъ и други дружества въ населенитъ мѣста се учредяватъ мѣстни „комитети за залесяване и украса.“

Задачата на тия комитети е да подпомагатъ морално и съ парични сѣдства и трудъ създаването на парковитъ гори и горски пояси около населенитъ мѣста.

Освенъ това комитетитъ за залесяване и украса иматъ задачата да съдействуватъ изобщо на горската властъ при упазване на съществуващитъ и при създаването на нови гори.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 17, който става чл. 16, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 18 става чл. 17. (Чете)

„Чл. 18. Службата за укрепяване пороищата и залесяването предприема въ държавнитъ, общинскитъ и други обществени земи, които се включватъ въ охранителнитъ и строго-охранителни периметри, всички необходими техническо-укрепителни и горско-културни работи безъ всѣкакви ограничения и условия. Собственицитъ на тия земи — общини и обществени институти, ставатъ по право собственици и на създаденитъ отъ държавата горски култури.“

Този членъ се измѣня така: „Органитъ на горската властъ предприематъ въ държавнитъ, общинскитъ и други обществени и части земи, които се включватъ въ охранителнитъ и строго-охранителнитъ периметри, всички необходими техническо-укрепителни и горско-културни работи преди стѣснени. Собственицитъ на тѣзи земи — общини, обществени учреждения и частни лица, ставатъ по право собственици и на създаденитъ отъ държавата горски култури.“

Ако частнитъ лица пожелаятъ или стопанскитъ условия налагатъ, имотитъ имъ се отчуждаватъ, съгласно закона за горитъ или закона за отчуждаване на недвижими имоти за държавна и обществена полза.

Общинитъ и общественитъ учреждения могатъ, ако пожелаятъ, да извършатъ залесяването на принадлежащитъ имъ имоти съ свои сѣдства, но подъ рѣководството на горската властъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приемат чл. 18, който става чл. 17, както се докладва, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 19 става чл. 18. (Чете)

„Чл. 19. Въ частнитъ земи, включени въ границитъ на охранителнитъ и строго-охранителнитъ периметри, горнитъ работи се извършватъ съ държавни и обществени сѣдства отъ службата за укрепяване пороищата и залесяването следъ надлежното предупреждение на собственицитъ или владѣтелитъ на земитъ.“

Частнитъ собственици си запазватъ правото на собственостъ върху своитъ земи, както и върху горскитъ култури и тревни площи, които бждатъ създадени върху тѣхъ съ държавни или обществени сѣдства. Тѣзи култури и ливади се стопанисватъ по предвиденитъ въ закона за горитъ и настоящия законъ начинъ и редъ.“

Този членъ се измѣня така: „Създаденитъ отъ държавата култури оставатъ собственостъ на собственицитъ на имотитъ и се стопанисватъ по предвиденитъ въ закона за горитъ начини и редъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 19, който става чл. 18, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 20 става чл. 19. (Чете)

„Чл. 20. Когато по преценка на службата за укрепяване пороизата и залесяването отчуждаването на частни земи по закона за отчуждаване на недвижими имоти за държавна и обществена полза, съ спешностъ за залесяването, се налага въ интереса на предприеманитъ отъ нея техническо-укрепителни и горско-културни работи, то се извършва:

1. Въ полза и за смѣтка на държавата, ако частнитъ земи сѣ свързани въ единъ или повече комплекси и сѣ въ непосредствено съседство съ държавни гори и земи.

2. Въ полза и за смѣтка на общинитъ и други обществени учреждения, ако свързанитъ въ комплекси частни земи иматъ повече отъ 100 декара.

3. Въ полза и за смѣтка на съществуващитъ горовладѣлски кооперации или други сдружения отъ този родъ, съ задължение да залесятъ и стопанисватъ тия имоти на кооперативни или задружни начала.“

Този членъ се измѣня така: „Отчуждаването се извършва за смѣтка на държавата.

Отчужденитъ имоти се предаватъ въ собственост на собственика на най-близката обществена гора — държава, община или друго обществено учреждение.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 20, който става чл. 19, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 21 става чл. 20. (Чете)

„Чл. 21. Работнитъ и други незаселени частни земи, включени въ охранителнитъ и строго-охранителни периметри, могатъ да се използватъ съ земеделски и други култури, ако, по преценка на Министерството на земеделието и държавнитъ имоти, се терасиратъ или засадятъ (засѣятъ) съ трайни култури по предварително изработени планове отъ службата по укрепяване пороизата и залесяването.“

Този членъ се измѣня така: „Работнитъ земи, включени въ охранителнитъ и строго-охранителни периметри, могатъ да се използватъ за земеделски цели, ако се терасиратъ или засадятъ (засѣятъ) съ подходящи трайни култури.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 21, който става чл. 20, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 22 става чл. 21.

„Чл. 22. За да се осигури необходимата свобода на действие при укрепяването и залесяването на поройнитъ области се предприема принудително изселване или прегрупирване на колибарското население.

Изселването се извършва съгласно чл. 140 отъ закона за горитъ и специалния законъ за вътрешното преселване и заселване.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 22, който става чл. 21, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 23 става чл. 22. (Чете)

„Чл. 23. Добиването и ваденето отъ обществени земи на кариерни материали — камъни, чакълъ, пѣськъ и др. за нуждитъ по изпълнение на държавната програма, както и тѣхното превозване презъ тия земи и складирането имъ въ тѣхъ, става безъ да се заплащатъ държавни такси, наемно право и обезщетения на собственицитъ и наемателитъ. Това безплатно използване продължава, докато съществува нуждата отъ изброенитъ материали.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 23, който става чл. 22, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 24 става чл. 23. (Чете)

„Чл. 24. Необходимитъ за укрепителнитъ съоръжения дървени материали се отсичатъ безплатно отъ държавнитъ гори. Отъ общинскитъ и другитъ обществени гори материали се взематъ безплатно, ако горитъ се намиратъ въ землището, въ което се строятъ съоръженията, и по тарифни цени, ако горитъ сѣ извънъ землищата.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 24, който става чл. 23, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 25 става чл. 24. (Чете)

„Чл. 25. Кариерни, дървени и други материали за укрепителни съоръжения могатъ да се взематъ и отъ частни кариери, гори и земи, веднага следъ уведомлението на собственицитъ имъ отъ горската власт. Взетитъ материали се заплащатъ по цени, определени отъ комисия, въ съставъ: по единъ представител на горската власт, на данѣното управление и на съответната община. Обжалването на тия оценки и обезщетения става по общия редъ въ установенитъ за това срокове.

За материалитъ, които се добиватъ отъ брѣговетъ и откоситъ на поройтъ и се употребяватъ за постройка на укрепителни съоръжения, заздравяващи същитъ брѣгове и откоси, не се плаща обезщетение.“

Следъ думитъ „могатъ да се“ се изхвърля думата „взематъ“ и се прибавя думата „добиватъ“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 25, който става чл. 24, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Следъ чл. 24 се прибавя новъ членъ 25. (Чете)

„Чл. 25. За отглеждане на необходимитъ фиданки за залесяване се откриватъ горски разсадници на общински и други обществени мѣста въ предмета на горското стопанство, като заетата за тая цель земя се използва безъ наемъ, докато трае нуждата отъ нея.

Създаденитъ държавни горски разсадници на общински и други обществени земи се запазватъ, докато съответнитъ държавни горски служби иматъ нужда отъ тѣхъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ новия чл. 25, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 26. За пълното или частично използване на частни земи за работилища, складове, пѣтища и пр., докато трае нуждата отъ това, се плаща на собственицитъ на тия земи обезщетение по реда на чл. 25 отъ тоя законъ.“

Въ последния редъ думитъ „чл. 25“ се замѣнятъ съ думитъ „чл. 24“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 26, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 27. Превозътъ по българскитъ държавни желѣзници и по държавнитъ водни пѣтища на всички семена, фиданки и материали, необходими за работитъ по укрепяване пороизата и залесяването, се извършва по специални намалени тарифи, а когато се отнася до обекти, интересувачи желѣзницитъ и корабоплаването — безплатно.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 27, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Глава IV.

Срѣдства.

Чл. 28. Необходимитъ срѣдства за извършване на всички работи въ връзка съ поставенитъ въ чл. 1 на настоящия законъ цели се набиратъ отъ:

а) редовни годишни предвиждания въ бюджета на Министерството на земеделието и държавнитъ имоти — Дирекция на горитъ и лова — най-малко 50.000.000 л. и Дирекцията за подобрене и увеличение на работната земя — 50.000.000 л.;

б) вноски, предвидени въ бюджетитъ на заинтересуванитъ министерства, дирекции, общини, обществени институти, кооперации и други за мѣроприятията на службата по укрепяване пороизата и залесяването;

в) дългосрочни държавни заеми;

г) откупнитъ отъ времената трудова повинност, отредена за залесяване;

д) суми отъ подарѣци и завещания.“

Въ буква „а“ думата „Дирекция“ се замѣня съ думата „фондът“.

Въ буква „б“ думитѣ: „на службата по укрепяване порошката и залесяването“ се замѣнятъ съ думитѣ: „по общата държавна програма“.

Въ буква „г“ думата „откупитѣ“ се изхвърля.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ заглавието на глава четвърта и чл. 28, както се докладваха, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 29. При Отдѣла за укрепяване порошката и залесяването отъ Дирекцията на горитѣ и лова се открива специална счетоводна служба. На главния счетоводител се авансиратъ сумитѣ отъ вноскитѣ, предвидени въ бюджетитѣ на другитѣ министерства, дирекции и други. Сѣщиятъ се грижи за редовното имъ оправдаване.“

Думата „счетоводна“ се замѣня съ думата „сметководна“, а думата „счетоводителъ“ — съ думата „сметководителъ“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 29, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 30. За залесяването на земитѣ, съгласно чл. 4 отъ настоящия законъ, съответнитѣ общини се задължаватъ да предвиждатъ ежегодно въ бюджетитѣ си достатъчно суми за залесяването най-малко на една десета частъ отъ общата, опредѣлена за залесяване, площъ.“

Въ случай че тия суми не се предвиждатъ въ общинскитѣ бюджети, тѣ се вписватъ служебно по искане на съответнитѣ началници на бюра за укрепяване порошката или районни горски инспектори отъ инспекцията, която утвърждава общинскитѣ бюджети.

Ако въпреки това тия суми не се предвиждатъ или отпустнатъ отъ съответната община, по нареждане на Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти, може да бѣде преустановено временно ползуването на тия общини отъ горитѣ.“

Следъ думата „залесяването“, въ първата алинея, се поставя точка и думитѣ: „най-малко на една десета частъ отъ общата, опредѣлена за залесяване, площъ“ се изхвърлятъ.

Въ алинея втора думата „инспекцията“ се замѣня съ думата „инстанцията“.

Алинея трета се премахва.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 30, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 31. Срѣдствата, които общинитѣ отпускатъ за залесяване, съгласно чл. 30, сѣ отдѣлни отъ ония отпускания по чл. 28, буква „б“, за извършване на техническо-укрепителни строежи, възъ основа мненията и препорѣжитѣ на съответнитѣ технически съвети по укрепяване порошката и залесяването.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 31, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Глава V.

Насърчения и награди.

Чл. 32. Необходимитѣ фиданки и семена за залесяване и затревяване на всички мѣста, включени въ предмета на горското стопанство, се отпускатъ безплатно отъ държавата и общинитѣ, независимо отъ това, чия собственост сѣ земитѣ и отъ кого се извършва залесяването и затревяването.“

Думитѣ „включени въ предмета на горското стопанство се“ се замѣнятъ съ думитѣ: „подлежащи на залесяване, съгласно чл. 1 отъ настоящия законъ, се.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ заглавието на глава пета и чл. 32, както се докладваха, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 33. Всички частни лица, кооперации и дружества, които по свой починъ и за своя сметка залесяватъ соб-

ствени земи, включени въ предмета на горското стопанство, се ползуватъ, освенъ отъ облагитѣ по членове 136, 137 и 138 отъ закона за горитѣ, и съ безлихвенъ заемъ въ размѣръ до 50% отъ общата стойностъ на мѣроприятитѣ по залесяването и укрепяването.

Заемитѣ се отпускатъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка срещу залогъ на земитѣ на собственицитѣ, а лихвитѣ за заемитѣ се изплащатъ съ бюджетни срѣдства на Дирекцията на горитѣ и лова.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 33, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 34. Ако собственицитѣ на земи, включени въ предмета на горското стопанство, се коопериратъ съ целъ да ги залесятъ и укрепятъ, и следъ това ги използватъ на задружни начала, се ползуватъ, освенъ отъ облагитѣ по членове 136, 137 и 138 отъ закона за горитѣ и други специални закони, но още и съ безлихвенъ заемъ въ размѣръ на цѣлостното извършване на работитѣ по залесяването и укрепяването по реда на чл. 33, алинея втора, отъ настоящия законъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 34, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 35. Частнитѣ лица, дружества, общини и др., които иматъ право на облагитѣ по чл. 139 отъ закона за горитѣ, се ползуватъ и отъ ония на чл. 33 отъ настоящия законъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 35, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 36. Собственицитѣ на земи, които сѣ залесени съ държавни или обществени срѣдства, не се ползуватъ съ облагитѣ по членове 136, 137 и 138 отъ закона за горитѣ и по членове 33 и 34 на настоящия законъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 36, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 37. На частни стопани, които произвеждатъ съ свои срѣдства добре отгледани горски фиданки за залесяване, се отпускатъ безлихвени заеми въ размѣръ 50% отъ стойността на очакваното производство на фиданки отъ засѣтитѣ горски семена.

Заемитѣ се отпускатъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка срещу залогъ на земята и фиданкитѣ или срещу другъ приетъ отъ банката залогъ, а лихвитѣ се изплащатъ съ бюджетни срѣдства на Дирекцията на горитѣ и лова.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 37, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 38. На частни стопани, които сѣ устроили на свои срѣдства разсадници за производство на горски фиданки, се отпускатъ награди до 1.000 л. на декаръ успѣшно отгледано семенище.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 38, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 39. На частни стопани, които върху свои собствени земи и на свои срѣдства желаятъ да си създадатъ защитни горски ивици и комплекси, се отпускатъ безплатно необходимитѣ горски фиданки. Сѣщиятъ се ползуватъ, освенъ отъ облагитѣ по членове 136, 137 и 138 отъ закона за горитѣ, и съ тия по чл. 33 на настоящия законъ. Ако нѣколко стопани се сдружатъ и създаденитѣ гори се стопанисватъ кооперативно, освенъ всички други, получаватъ и облагитѣ по чл. 34 отъ закона.

Защитнитѣ гори се създаватъ подъ рѣководството на органитѣ на горската властъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 42, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Глава VI.

Наказателни постановления.

Чл. 40. Длъжностни лица, от което и да е ведомство, които не изпълняват задълженията си по настоящия закон, или поради немарливост, бездействие, противозаконни разпоредби и отказване съдействие станатъ причина да се извърши нарушение на същия, ако не подлежат на по-тежко наказание по друг закон, се наказват съ глоба от 200 до 2.000 л.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ заглавието на глава шеста и чл. 40, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 41. Който строи укрепителни, корекционни и други съоръжения въ границитъ на охранителнитъ и строго-охранителни периметри безъ разрешение и безъ дадени строителни линии отъ службата по укрепяване порошката и залесяването, се наказва съ глоба от 200—2.000 л., а построенитъ съоръжения, ако сж въ вреда на укрепяването на пороя, се развалятъ по административен редъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 41, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 42. За причиненитъ повреди отъ хора и добитъкъ на укрепителни съоръжения, сгради, огради, пшница и знаци въ периметритъ нарушителитъ се наказватъ съ глоба от 200—5.000 л., както и да възстановятъ сторенитъ повреди или заплатятъ обезщетение, равно на стойността на повредитъ“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 42, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 43. Работни земи въ границитъ на охранителнитъ и строго охранителни периметри, заети съ трайни култури (овощни градини, лозя, ливади и др.), съгласно чл. 21 отъ настоящия законъ, могатъ да се разораватъ и превърнатъ въ другъ видъ култури само следъ писмено разрешение отъ Министерството на земеделието и държавнитъ имоти. Нарушителитъ се наказватъ съ глоба от 200—2.000 л.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 43, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 44. Койго престоитъ, похаби, продаде или използва за други цели отпущнатитъ му безплатно, съгласно чл. 32 отъ настоящия законъ, семена, фиданки и др., се наказва да заплати стойността имъ и глоба въ петоренъ размеръ на сжщата.“

Думитъ „стойността имъ“ се замѣнятъ съ думитъ „парцелната имъ стойностъ“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 44, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 45. Който преминава или прекерва добитъкъ извънъ определенитъ пшница и проходи презъ охранителнитъ и строго-охранителнитъ периметри, се наказва съ глоба от 50—500 л.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 45, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

Чл. 46. Който съ думи и действия прѣчи за изпълнението на мѣроприятията по настоящия законъ, се наказва съ глоба от 200—2.000 л.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 46, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 47. Всички нарушения и повреди, причинени отъ хора и добитъкъ на културитъ, съоръжения, сградитъ, почвата и др. въ охранителнитъ и строго-охранителни периметри, се преследватъ съгласно закона за горитъ и общия наказателенъ законъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 47, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 48. Установяването и преследването на нарушенията по настоящия законъ ставатъ по реда, предвиденъ въ закона за горитъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 48, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Глава VII.

Общи разпоредби.

Чл. 49. Укрепяването, коригирането и даването на корекционни линии отъ службата за укрепяване порошката и залесяването се отнася само за ония водни течения и части отъ тѣхъ, които не влизатъ въ общата държавна програма за водитъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ заглавието на глава седма чл. 49, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 50. Укрепителнитъ и залесителнитъ работи, които се извършватъ отъ службата за укрепяване порошката и залесяването за смѣтка на нѣколко заинтересувани ведомства, общини и пр., не се започватъ, докато не постанови петъ определенитъ имъ, съгласно мнението на техническия съветъ при министерството, вноски.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 50, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 51. Ако въ продължение на три години следъ обявяването на земитъ за охранителни периметри не се изработятъ съответнитъ планове за ограниченото имъ стопанисване и ползуване, заинтересуванитъ могатъ да поискатъ отмѣняването или видоизмѣняването на съответнитъ постановления.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 51, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 52. Пустѣшитъ земи въ границитъ на предмета на горското стопанство, които сж предметъ на безвъзмездно отстъпване по чл. 139 отъ закона за горитъ, се издирватъ и установяватъ отъ органитъ на горската власт, за да може да се пристѣпи къмъ тѣхното раздаване и залесяване.“

Този членъ се премахва. (Чете)

„Чл. 53. Когато сжществувашитъ гори въ границитъ на предмета на горското стопанство по състояние и съставъ не отговарятъ на своето предназначение, допуска се, съ разрешение на Министерството на земеделието и държавнитъ имоти, изкореняването имъ и създаването на нови на тѣхно мѣсто.“

Чл. 53 сжщо се премахва.

Чл. 54 става чл. 52. (Чете)

„Чл. 54. Определенитъ за залесяване работни земи и други празни мѣста въ държавнитъ, общински и други обществени гори могатъ да се отдаватъ на частни стопани за временно селско-стопанство ползуване срещу задължението да залесятъ тия земи въ срокъ и по начинъ, установени отъ горската власт.“

Думата „стопани“ се замѣня съ думитъ „лица, кооперативни и други сдружения.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 54, който става чл. 52, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 55 става чл. 53. (Чете)

„Чл. 55. За прилагането на настоящия законъ ще се изработи отъ Министерството на земеделието и държавнитъ имоти специаленъ правилникъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 55, кой става чл. 53, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 56 става чл. 54. (Чете)

„Чл. 56. Настоящиятъ законъ отмѣнява всички закони, които му противоречатъ.“

Думата „закон“ се замѣня съ думата „законоположение“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 56, който става чл. 54, както се докладва, моля да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Деянъ Деяновъ: Ако обичате, позволете да кажа нѣколко думи за една фактическа грѣшка.

Председател Христо Калфовъ: Имате думата, г-нъ Деяновъ.

Деянъ Деяновъ: Въ чл. 37 се говори за залогъ на земя. Такова нѣщо не съществува по нашето право — земята не се залага, земята се ипотекира. Азъ разбирамъ, че се касае за нѣкакъвъ залогъ, който трѣбва да опредѣли Земедѣлската банка, за да се гарантира нѣщо. Моля да приемете, че това е една фактическа грѣшка и въ чл. 37 да остане само: „... срещу залогъ на фиданкитѣ или срещу залогъ, опредѣленъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка“, не въ никой случай да не остане „залогъ на земя“, защото у насъ не съществува такъвъ залогъ. Въобщо недвижимъ имотъ не се залага, залага се движимъ имотъ. Недвижимъ имотъ може да се ипотекира, но това би било крайно обременително за земеделцитѣ. Затова нека да остане само „... срещу залогъ на фиданкитѣ или срещу залогъ, опредѣленъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка.“

Председател Христо Калфовъ: Има думата г-нъ министърътъ на земедѣлието.

Министъръ Димитъръ Кушевъ: Г-да народни представители! Действително тукъ има една фактическа грѣшка и азъ моля да се съгласите съ предложението на г-нъ Деянъ Деяновъ. За да избѣгнемъ тази грѣшка, въ текста на чл. 37 нека се изпуснатъ думитѣ „земята и“ и да остане: „... срещу залогъ на фиданкитѣ или срещу другъ приетъ отъ банката залогъ.“ Ако отидемъ къмъ ипотека на земята, въпросътъ е много сложенъ, а за целитѣ на законопроекта не е нужна такава ипотека.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Значи, чл. 37, алинея втора, става така:

„Заемитѣ се отпускатъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка срещу залогъ на фиданкитѣ или срещу другъ, приетъ отъ банката залогъ, а се изплащатъ съ бюджетни срѣдства на Дирекцията на горитѣ и лова.“

Председател Христо Калфовъ: Които сѣ съгласни съ корекцията, която направи г-нъ Деянъ Деяновъ по чл. 37, която се приема отъ г-на министра на земедѣлието и се докладва наново отъ г-на докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законътъ за укрепяване поронщата и залесяването въ България е приетъ окончателно.

Минаваме на точка десета отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за групиране на частнитѣ гори.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Г-да народни представители! И този законопроектъ ще ви го докладвамъ тъй, както е приетъ отъ парламентарната комисиия по Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти. (Чете)

„ЗАКОНЪ

за групиране на частнитѣ гори.

Чл. 1. Всички частни гори и земи, опредѣлени за предметъ на горско стопанство, които съставляватъ цѣлостни комплекси или наблизу разположени късове, независимо отъ броя на собственицѣтъ и площта на отдѣлнитѣ — реални или идеални — имуществени владения, се групиратъ въ общи горски стопанства и се стопанисватъ на кооперативни или задружни начала, съ общо ползуване (етагъ).“

Заглавието на законопроекта се измѣня така: „Законъ за задружно стопанисване на частнитѣ гори.“

Въ чл. 1 думата „съставляватъ“ се замѣня съ думата „сѣдватъ“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ заглавието на законопроекта и чл. 1, както се докладваха, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

Чл. 2 се измѣня така: (Чете)

„Чл. 2. Не подлежатъ на задължително групиране въ общи горски стопанства:

а) уединенитѣ частни гори, съ площъ подъ 500 декара, които нѣматъ охранително значение;

б) уединенитѣ частни гори, собственостъ на едно или две лица, ако площта имъ надвишава 500 декара за високостѣбленитѣ и 1.000 декара за низкостѣбленитѣ гори;

в) частнитѣ гори, които се стопанисватъ на задружни начала или при общо ползуване, ако площта имъ надвишава 1.000 декара за високостѣбленитѣ и 3.000 декара за низкостѣбленитѣ гори;

г) частнитѣ гори въ землищата на разпрѣснатитѣ (колбарскитѣ) селища — ако площта на тѣзи гори въ всѣко населено мѣсто не надвишава 500 декара;

д) запазенитѣ насаждения край черквитѣ, манастиритѣ, параклиситѣ, гробищата и други религиозни и исторически мѣста, и

е) изкуствено създаденитѣ частни гори (културитѣ), ако площта имъ не надвишава 100 декара.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 3 се измѣня така: (Чете)

„Чл. 3. Когато стопанскитѣ условия налагатъ, въ общитѣ горски стопанства се включватъ:

а) малкитѣ по площъ — подъ 1.000 декара за високостѣбленитѣ и 3.000 декара за низкостѣбленитѣ — държавни, общински и други обществени гори, и

б) обществени и частни незалесени (голи) площи, ако сѣ опредѣлени за предметъ на горско стопанство.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 4. Задължително групиране на частнитѣ гори въ общи горски стопанства става последователно — въ зависимостъ отъ нуждитѣ и възможноститѣ, по решение на постоянния горски съветъ, одобрено отъ министра на земедѣлието и държавнитѣ имоти.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 5. Външнитѣ граници на общитѣ горски стопанства (ревитиритѣ) се опредѣлятъ отъ комисиия въ съставъ: мѣстния районенъ горски инспекторъ, мѣстния лесничей и единъ общински съветникъ, избиранъ отъ засилената общинска управа. Протоколитѣ на комисиията се утвърждаватъ отъ министра на земедѣлието и държавнитѣ имоти.“

Думитѣ „мѣстния районенъ“ се замѣнятъ съ думата „районния“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 5, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 6 се измѣня така: (Чете)

„Чл. 6. За удобства при стопанисването и ползуването, частнитѣ гори въ землището на едно населено мѣсто се групиратъ по възможностъ въ едно общо горско стопанство. По изключение, допуска се образуването на две или повече общи горски стопанства, съ площъ за всѣко стопанство най-малко 1.000 декара за високостѣбленитѣ и 3.000 декара за низкостѣбленитѣ гори.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 6, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 7. Групиранитѣ гори се стопанисватъ на кооперативни или задружни начала.“

Чл. 7 се изхвърля. Чл. 8 става чл. 7. (Чете)

„Чл. 8. Горско-стопанскитѣ кооперации се образуватъ въ срокъ отъ 6 месеца следъ писменото съобщение до съответния общински кметъ за утвърдението на ~~законо~~литъ по чл. 5 отъ настоящия законъ.“

Уставитѣ на образуванитѣ горско-стопански кооперации се утвърждаватъ по надлежния редъ, следъ предварителното имъ одобрение отъ министра на земедѣлието и държавнитѣ имоти или отъ упълномощеното отъ него длъжностно лице.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 8, който става чл. 7, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 9 става чл. 8. (Чете)
„Чл. 9. Въ землището на едно населено мѣсто се образува само една горско-стопанска кооперация, съ отдѣлни смѣтки за влизащитъ въ нея горски стопанства, а по изключение и съ предварително разрешение на министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти може да се образуватъ — ако частнитъ гори сж групирани въ две или повече горски стопанства — две или повече горско-стопански кооперации.“

Образуванитъ горско-стопански кооперации не може да се разтурватъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 9, който става чл. 8, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 10 става чл. 9. (Чете)

„Чл. 10. Една горско-стопанска кооперация може да притежава и стопанисва две или повече общи горски стопанства, ако сж въ землището на съответното населено мѣсто.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 10, който става чл. 9, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 11 става чл. 10. (Чете)

„Чл. 11. Въ горско-стопанскитъ кооперации могатъ да членуватъ, по право, всички собственици на имоти, опредѣлени за предметъ на горско стопанство и включени въ групирани горски стопанства.“

Ако въ общитъ горски стопанства сж включени държавни, общински и други обществени гори и други категории земи, държавата, общинитъ и други обществени учреждения и стопанства членуватъ въ горовладѣлскитъ кооперации по право, като колективни членове.“

Въ първата алинея думата „имоти“ се замѣня съ думата „земи“.

Въ втората алинея думитъ „и стопанства“ се изхвърлятъ, а думата „горовладѣлскитъ“ се замѣня съ думитъ „горско-стопанскитъ“.

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 11, който става чл. 10, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 12 става чл. 11. (Чете)

„Чл. 12. Собственицитъ на включени въ общитъ горски стопанства имоти, които не членуватъ формално въ кооперативнитъ сдружения, не губятъ права да получаватъ облагитъ, които имъ се следватъ.“

Думитъ „кооперативнитъ сдружения“ се замѣнятъ съ думитъ „горско-стопанскитъ кооперации.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 12, който става чл. 11, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 13 става чл. 12. (Чете)

„Чл. 13. Когато собственицитъ на имотитъ, включени въ общитъ горски стопанства, сж по-малко отъ законното число за образуване на кооперативно сдружение, образуватъ се горско-стопански задруги, които се ръководятъ отъ комитетъ, съставенъ отъ 3 лица, избрани отъ собственицитъ на горитъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 13, който става чл. 12, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 14 става чл. 13. (Чете)

„Чл. 14. Стопанисването на общитъ горски стопанства става въз основа на стопански планове, които иматъ за целъ да осигурятъ трайност и постоянство въ ползуването.“

Измѣрването на общитъ горски стопанства, включително и измѣрването на реалнитъ притежания и изготвяването на стопанскитъ планове, става отъ службитъ при Дирекцията за горитъ и лова безплатно, а ограничаването на горскитъ стопанства и означаването на вътрешното стопанско раздѣление — за смѣтка на съответнитъ собственици на горитъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 14, който става чл. 13, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 15 става чл. 14. (Чете)

„Чл. 15. Измѣрването и уредбата на общитъ горски стопанства може да се извърши, по искане на съответнитъ горско-стопански кооперации или задруги, и отъ лесовѣдъ на частна практика, но за смѣтка на съответнитъ собственици на горитъ. За покриване на разходите за тази целъ, Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти разрешава извънредни ползувания.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 15, който става чл. 14, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 16 става чл. 15. (Чете)

„Чл. 15. Следъ утвърждаването на стопанскитъ планове, единичното ползуване отъ отдѣлнитъ реални притежания не се разрешава подъ никакъвъ предлогъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 16, който става чл. 15, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 17. става чл. 16. (Чете)

„Чл. 17. Реалнитъ имуществени владения, включени въ общитъ горски стопанства, се превръщатъ въ идеални имуществени дѣлове.“

Превръщането на реалнитъ имуществени дѣлове въ идеални се извършва, въ шестмесеченъ срокъ отъ утвърждаването на стопанския планъ, отъ комисия въ съставъ: мѣстния лесничей, съответния общински кметъ и 5 лица, избрани отъ собственицитъ на горитъ, респективно отъ управителнитъ тѣла на кооперацията или задругата.“

Въ втората алинея думата „кооперацията“ се замѣня съ думитъ „горско-стопанската кооперация.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 17, който става чл. 16, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 18 става чл. 17. (Чете)

„Чл. 18. При оценката на имотитъ, включени въ общитъ горски стопанства, и опредѣляне идеалнитъ имуществени дѣлове, комисията взема предвидъ действителната стойност на имотитъ — гори, долини, изоставени ниви и други подобни, включени въ предмета на горското стопанство.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 18, който става чл. 17, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 19 става чл. 18. (Чете)

„Чл. 19. Опредѣленитъ за предметъ на замедѣлско стопанство работни земи — ниви, ливади, градини и други подобни, макаръ и да се намиратъ въ границитъ на горскитъ стопанства, не се оценяватъ и не се превръщатъ въ идеални имуществени дѣлове, а се предоставятъ за свободно изпользуване отъ съответнитъ имъ собственици, които се задължаватъ да ги ограничатъ, въ едногодишенъ срокъ отъ утвърждаването на стопанския планъ, откъмъ горската площъ съ трайни и видни знаци — въ противенъ случай изпользуването имъ се спира по административенъ редъ и на нарушителитъ се налага наказанието, предвидено въ чл. 168 отъ закона за горитъ.“

Председател Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 19, който става чл. 18, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 20 става чл. 19 и се измѣня така: (Чете)

„Чл. 20. Решенията на комисията по чл. 16 отъ настоящия законъ, относно оценката и размѣра на дѣловетъ, подлежатъ на обжалване предъ съответния околийскъ сѣдия въ двуседмиченъ срокъ отъ обявяването имъ. Решенията на околийския сѣдия сж окончателни и не подлежатъ на обжалване.“

Дѣлата по тѣзи жалби се разглеждатъ отъ околийския сѣдия, въ едномесеченъ срокъ отъ постѣпването имъ

въ сжда и се освобождаватъ отъ гербъ, сждебни мита и фондъ „Постройка сждебни сгради.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 20, който става чл. 19, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 21 става чл. 20. (Чете)

„Чл. 21. Извършването на работитъ въ горитъ — съчъ, първична обработка, извозване на дървенитъ материали до временнитъ складове, почистване на съчища, направа на горски пътища, залесяване, добиване на второстепенни горски производи и други подобни — става задължително по стопански начинъ, подъ ржководството на мѣстния лесничей.

Срѣдствата за мѣроприятията по подобрене състоянието на горитъ и другитъ земи, включени въ общитъ горски стопанства, както и за направа на горски пътища и пр., се взематъ отъ приходитъ на сжитъ гори. Ако нѣкоя горско-стопанска кооперация или задруга откаже да отѣдѣли необходимитъ срѣдства за целта, министерътъ на земедѣлието и държавнитъ имоти може да нареди, лесничейтъ да извърши тѣзи мѣроприятия за смѣтка на собственицитъ на горитъ. Въ таквъ случай нуждитъ за това суми се взематъ отъ получени такива при продажбата на главнитъ и второстепенни горски продукти, като се връщатъ само излишечитъ на собственицитъ на горитъ, респективно на горско-стопанскитъ кооперации или задруги, заедно съ нуждитъ оправдателни документи за направенитъ разходи.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 21, който става чл. 20, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 22 става чл. 21. (Чете)

„Чл. 22. За да се набавятъ достатъчно парични срѣдства — оборотенъ капиталъ — за провеждането на стопанското ползуване. Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти може да разрешава извънредни етати, които се приспадатъ отъ опредѣленитъ въ стопанския планъ редовни етати за останалитъ години отъ ревизионния периодъ.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 22, който става чл. 21, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 23 става чл. 22 и се измѣня така: (Чете)

„Чл. 23. Добивътъ — материаленъ и париченъ — отъ общитъ горски стопанства се разпредѣля отъ управителния съветъ на горско-стопанската кооперация или задругата, съобразно размѣра на идеалнитъ имуществени дѣлове, въ зависимостъ отъ решението на общитъ събрания. Когато добититъ дървени материали се разпредѣлятъ между собственицитъ, предварително се задържатъ съответнитъ общи разходи.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 23, който става чл. 22, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 24 става чл. 23. (Чете)

„Чл. 24. Продажбата на добититъ горски производи става по начина, предвиденъ отъ общото годишно събрание на горско-стопанската кооперация или задруга, като за всѣки отѣдѣленъ случай се взема съгласието и на мѣстния лесничей.

Използуването на пашата въ общитъ горски стопанства става срещу опредѣлени цени за глава добитѣкъ и за година или сезонъ.“

Въ първата алинея думата „годишно“ се изхвърля, а въ втората алинея следъ думата „става“ се вмѣкватъ думитъ „съгласно закона за горитъ.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 24, който става чл. 23, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 25 става чл. 24. (Чете)

„Чл. 25. Когато има наложена сждебна възбрана върху частъ отъ общото горско стопанство или върху идеалнитъ имуществени дѣлове, ползуването не се спира, а приходътъ

отъ частта, върху която е възложена сждебната възбрана, се внася въ Българската народна банка до окончателното разрешаване на спора.“

Въ този членъ думата „народна“ се замѣня съ думитъ „земедѣлска и кооперативна.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 25, който става чл. 24, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 26 става чл. 25 и се изменя така: (Чете)

„Чл. 26. Собственицитъ на реални или идеални дѣлове отъ общитъ горски стопанства могатъ да продаватъ своитъ права само на мѣстни общини, кооперации и жители на населеното мѣсто, въ землището на което се намира общото горско стопанство. Имамъ право на изкупуване такива дѣлове само ония мѣстни жители, които не притежаватъ гори, или притежаватъ по-малко отъ 200 декара гори.

Мѣстната община и горско-стопанска кооперация иматъ право на предимство при закупуване на реални или идеални имуществени дѣлове.

Изкупенитъ отъ горско-стопанскитъ кооперации имуществени дѣлове оставатъ за обща кооперативна полза.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 26, който става чл. 25, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 27 става чл. 26. (Чете)

„Чл. 27. Прехвърлянето на реалнитъ или идеалнитъ имуществени дѣлове отъ общитъ горски стопанства става по реда на нотариалнитъ продажби.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 27, който става чл. 26, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Преходни разпоредби.

Чл. 28 става чл. 27 и се измѣня така: (Чете)

Чл. 28. Сжществующитъ до влизането на закона въ сила общи горски стопанства (ревири) и горско-стопански (горовладѣлчески) кооперации, съгласно закона за продаване на нѣкои държавни гори въ Асеновградска и Смолянска околии, се прегрупирватъ постепенно споредъ постановлението на настоящия законъ, въ срокъ до 10 години.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 28, който става чл. 27, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 29 става чл. 28. (Чете)

„Чл. 29. За прилагането на настоящия законъ се изготвя правилникъ отъ Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти, който се утвърждава съ указъ.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 29, който става чл. 28, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: Чл. 30 става чл. 29. (Чете)

„Чл. 30. Настоящиятъ законъ отмѣнява всички законоположения, които му противоречатъ.“

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ чл. 30, който става чл. 29, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Точка единадесета отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ — се отлага, понеже комисията по Министерството на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ не е готова съ своя докладъ.

Имамъ да ви направя следното съобщение:

Постѣпило е отъ министерството на финанситъ решение за опрощаване на сумата 17.848.235 л., съгласно чл. 132 отъ закона за събиране на прѣжитъ данъци.

Ще се раздаде на г-да народнитъ представители и ще се постави на дневенъ редъ.

За утрешното заседание, което ще стане въ 15 часътъ, въ съгласие съ правителството, ви предлагамъ следния дневенъ редъ:

Първо четене на законопроектитъ:

1. За измѣнение и допълнение на закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитъ.

2. За разрешаване на министра на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството да поеме задължение за нуждитъ на Главната дирекция на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството и на Главната дирекция на строежитъ. въ размѣръ 1.270.000.000 л., платими за повече отъ три бюджетни години.

3. За уреждане на нѣкон прѣки данъци.

4. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти за 1941 бюджетна година, въ размѣръ на 11.000.000 л.

5. За измѣнение и допълнение на закона за изплащане на непокрититъ имоти на лица отъ еврейски произходъ, предложени на държавния поземленъ фондъ за изкупуване, съгласно закона за защита на нацията.

Второ четене на законопроектитъ:

6. За измѣнение бюджета на Главната дирекция на строежитъ за 1941 бюджетна година.

7. За измѣнение и допълнение на членове 58 и 59, букви „б“ и „в“, отъ наредбата законъ за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ.

8. За измѣнение и допълнение на членове 9, 39 и 45 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията.

9. За уреждане на търговскитъ дружества въ Добруджа и на задълженията, възникнали преди присъединяването ѝ къмъ царството.

10. За пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ.

Одобрение на предложенията.

11. За одобрение XII-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 2 декемврий 1941 г., протоколъ № 197 — относно разрешаването на столичнитъ театри и кинотеатри да дадатъ представления и утра, брутниятъ приходъ отъ които да бѣде въ полза на „зимната помощ“.

12. За опрощаване на сумата 17.848.235 л., съгласно чл. 132 отъ закона за събиране на прѣкитъ данъци.

13. Докладъ на комисията по провѣрка на избритъ въ колегиитъ: Старозагорска II, Дупнишка I и Дръновска.

Коиито приематъ предложения дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 19 ч. и 30 м.).

Председателъ: ХРИСТО КАЛФОВЪ

Секретари: { АЛЕКСАНДЪРЪ ЗАГОРОВЪ
АТАНАСЪ ЦВѢТКОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: ДОНЧО ДУКОВЪ